

Tertialrapport 1. tertial 2019

Innholdsfortegnelse

Sammendrag	5
Økonomisk oversikt drift	6
Budsjettendringer	8
Grimstad - en åpen, innovativ kommune.....	10
Stab og støttetjenester	16
Kultur- og oppvekstsektoren.....	21
Helse- og omsorgssektoren.....	27
Samfunns- og miljøsektoren.....	37
Fellesområdet.....	42
Kirke og trossamfunn.....	43
Finansområdet.....	44

Sammendrag

Grimstad kommune har et merforbruk på 13,6 mill. kroner i forhold til periodisert budsjett ved utgangen av 1. tertial. Samlet sett har alle sektorene (sum netto driftsutgifter) et avvik i forhold til budsjett på -16,5 mill. kroner. Samfunn- og miljøsektoren har et merforbruk på 8,3 mill. kroner, kultur- og oppvekstsektoren har et merforbruk på 6,2 mill. kroner. Helse- og omsorgssektoren har et merforbruk på 2,7 mill. kroner. Stab og støtte har et mindreforbruk på 0,7 mill. kroner.

Grimstad kommune har for perioden januar tom. april 2019 en skatteinngang (inntektsskatt og formueskatt for personer) på kr. 193,3 mill. Dette utgjør kr. 8.314 pr. innbygger (innbyggertallet er 23 246 pr. 1. januar 2019). Skatteinngangen i Grimstad er 88,0 % av landsgjennomsnittet for kommunene for samme periode. I revidert nasjonalbudsjett nå i mai er skatteveksten fra 2018 for alle landets kommuner anslått til 1,2 %. Dette er likevel bare anslag fra regjeringen, skatteinngangen for 1. tertial viser en skattevekst på 4,4 % for alle kommunene samlet målt mot samme periode i 2018.

I henhold til periodisert budsjett for de frie inntektene (skatt, rammetilskudd og inntektsutjevning skatt) har Grimstad noe merinntekter etter 1. tertial. Årsaken til dette er inntektsutjevningen av skatt mellom landets kommuner. Skatteinngangen i Grimstad ligger isolert sett kr. 9,7 mill. etter budsjett (underskudd). Det er spesielt viktig at den faktiske skatteinngangen for kommunene i landet (+4,4 %) fortsatt ligger vesentlig over revidert nasjonalbudsjett (+1,2 %). Dette har stor betydning for omfordelingen av skatteinntekter mellom landets kommuner (systemet med inntektsutjevning)

Det er spesielt utviklingen i skatteinngangen både i Grimstad og i landet som har betydning for resultatet innenfor finansområdet. I 2017 var skatteinngangen i Grimstad 103,3 % av landsgjennomsnittet. I 2018 var dette sunket til 90,2%, mens det hittil i år (1. tertial 2019) utgjør 88,0 %. For 2019 er det budsjettert med 94,0 %. Rådmannen vurderer det slik at skattebudsjettet allerede nå bør justeres ned for året (fra kr. 667,7 til 630,0 mill.). I og med den gode skatteveksten i resten av landet vil nesten alt kompenseres via inntektsutjevningen. Denne foreslås budsjettregulert opp fra kr. 19,9 mill. til kr. 56,0 mill.

Annenhver måned er "skattetunge" måneder. Skatteinngangen i mai og juli både i Grimstad og nasjonalt vil derfor være viktige fram mot 2. tertialrapportering. Det er grunn til å tro at skattebudsjettet i Grimstad kan bli foreslått ytterligere redusert. Usikkerhetsmomentet ligger i nasjonal skatteinngang og dermed inntektsutjevningen resten av året

Med unntak av utviklingen av de frie inntektene resten av året, så vurderer rådmannen det slik at det er få usikkerhetsmomenter for de andre områdene/budsjettpostene på finansområdet.

Økonomisk oversikt drift

Beskrivelse	Regnskap 2018 April	Regnskap 2019 April	Budsjett 2019 April	Avvik April
Grimstad				
Brukerbetalinger	-14 112	-14 929	-13 625	1 303
Andre salgs- og leieinntekter	-48 243	-52 584	-50 034	2 549
Overføringer med krav til motytelse	-55 340	-60 718	-47 234	13 484
Rammetilskudd	-213 069	-235 268	-223 210	12 058
Andre statlige overføringer	-17 992	-22 843	-18 222	4 621
Andre overføringer	-196	-2 224	-1 466	758
Skatt på inntekt og formue	-205 904	-193 256	-202 979	-9 723
Eiendomsskatt	-22 914	-23 421	-22 833	587
Andre direkte og indirekte skatter	0	-4	0	4
SUM DRIFTSINTEKTER (B)	-577 770	-605 247	-579 605	25 643
Lønnsutgifter	317 704	320 781	312 509	-8 272
Sosiale utgifter	83 258	99 620	95 385	-4 236
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	63 484	75 050	61 093	-13 957
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	107 348	116 120	109 923	-6 197
Overføringer	35 974	40 514	31 520	-8 994
Avskrivninger	71 057	73 191	74 188	997
Fordelte utgifter	-766	-1 370	1 379	2 749
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	678 060	723 906	685 997	-37 909
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	100 290	118 659	106 393	-12 266
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	-3 371	-3 289	-3 214	75
Gevinst på finansielle instrumenter	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	0	0	0	0
SUM EKSTERNE FINANSINTEKTER (E)	-3 371	-3 289	-3 214	75
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	5 221	14 253	14 252	-1
Tap på finansielle instrumenter	0	0	0	0
Avdrag på lån	19 173	19 450	19 448	-1
Utlån	0	0	0	0
SUM EKSTERNE FINANSUTGIFTER (F)	24 393	33 703	33 700	-3
RESULTAT EKSTERNE FINANSIERINGSTRANSAKSJONER	21 023	30 414	30 486	72
Motpost avskrivninger	-71 057	-73 191	-71 981	1 210
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	50 255	75 881	64 897	-10 984
Bruk av tidligere års regnskapsmessig mindreforbruk	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-3 684	-1 904	0	1 904
Bruk av bundne fond	-2 586	-3 583	-427	3 156
SUM BRUK AV AVSETNINGER (J)	-6 270	-5 487	-427	5 061
Overført til investeringsregnskapet	0	0	0	0

Beskrivelse	Regnskap 2018 April	Regnskap 2019 April	Budsjett 2019 April	Avvik April
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	0	0
Avsetninger til bundne fond	7 864	7 479	0	-7 479
SUM AVSETNINGER (K)	7 864	7 479	0	-7 479
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	51 850	77 873	64 471	-13 402

Budsjettendringer

Forslag budsjettendringer drift 1. tertial 2019			
Nummer	Område/tjenesteenhet	Tekst	Beløp
Økte inntekter			
1)	Finans	Økt rammetilskudd/inntektsutjevning skatt	-36 090 000
6)	Finans	Økt inntektsanslag eiendomsskatt boliger og fritidseiendommer	-1 500 000
5)	Fellesområdet	Internoverføringer selvfinansierende tjenester (VARF med mer)	-1 878 000
Delsum			-39 468 000
Reduserte inntekter			
1)	Finans	Redusert skatteinntang i Grimstad	37 695 000
1)	Finans	Redusert rammetilskudd/endelig vedtatt statsbudsjett	1 989 000
7)	Finans	Redusert rente- og avdragskompensasjon fra Husbanken (skoler, omsorgsboliger, sykehjem, kirkebygg)	153 000
3) *	Fellesområdet IKT	Redusert tilbakebetaling/avkastning fra IKT-Agder regnskapsår 2018 og tidl.	3 208 000
Delsum			43 045 000
Økte utgifter			
2)	Fellesområdet	K-vedtak: Opprettholde tidligere budsjettkutt - reduserte innkjøp (konsulent tjenester m.v.)	1 500 000
4)	Bygg- og eiendomstjenesten	Økt budsjetttramme strøm/energi	3 123 000
Delsum			4 623 000
Reduserte utgifter			
8)	Finans	Redusert kostnadsanslag pensjonskostnader/premieavvik og amortisert premieavvik til KLP	-6 700 000
2)	Helse- og omsorg - fellesomr.	K-vedtak: Opprettholde tidligere budsjettkutt - reduserte innkjøp (konsulent tjenester m.v.)/andel	-684 000
2)	Kultur- og oppvekst - fellesomr.	K-vedtak: Opprettholde tidligere budsjettkutt - reduserte innkjøp (konsulent tjenester m.v.)/andel	-632 000
2)	Samfunn- og miljø - fellesomr.	K-vedtak: Opprettholde tidligere budsjettkutt - reduserte innkjøp (konsulent tjenester m.v.)/andel	-133 000
2)	Organisasjon og økonomiavd.	K-vedtak: Opprettholde tidligere budsjettkutt - reduserte innkjøp (konsulent tjenester m.v.)/andel	-45 000
2)	Rådmann og stab	K-vedtak: Opprettholde tidligere budsjettkutt - reduserte innkjøp (konsulent tjenester m.v.)/andel	-6 000
Delsum			-8 200 000
Netto totalsum			0

Merknader:

1) Budsjetterte frie inntekter (skatt, rammetilskudd og inntektsutjevning skatt) reduseres med netto samlet kr. 3,594 mill. Skatteinntangen i Grimstad utgjør 88% av landsgjennomsnittet 1. tertial mot budsjettert 94%. Mesteparten kompenseres gjennom inntektsutjevningen hvor budsjettet økes til kr. 56 mill. Dersom skatteinntangen i landet faller vesentlig resten av året, vil dette bli en reell stor utfordring i budsjettet for Grimstad. Skattebudsjettet for 2019 reduseres til kr. 630 mill. Det ordinære rammetilskuddet reduseres med kr. 1,989 mill. etter resultatet av endelig vedtatt statsbudsjett desember 2018.

2) Kommunestyret vedtok i budsjett 2019 følgende ordlyd "Opprettholde tidligere budsjettkutt - reduserte innkjøp (konsulent tjenester m.v.)". Budsjettkuttet var på totalt kr. 1,5 mill. uten at det var mer spesifisert mht. sektorer/tjenesteenheter. Rådmannen fordeler dette nå til sektorer/hovedområder i kommunen (etter prosentvis andel av totalbudsjettet). Så prioriterer kommunalsjefer/ledere videre hvordan dette skal kuttes i sin sektor/område.

3) IKT-Agder IKS (3 eierkommuner og AAFK) ble oppløst 31/12-17. Rådmannen budsjetterte derfor med tilbakebetaling av andel egenkapital i hvert av årene 2018 og 2019 (kr. 1,6 mill. i hvert år). IKT Agder tilbakebetalte imidlertid alt (kr. 2,737 mill.) for begge årene mot slutten av regnskapsåret 2018. kr. 1,6 mill. budsjettert nå i 2019 vil derfor ikke komme. I tillegg budsjetterte kommunestyret med ytterligere kr. 2,3 mill. i "økt avkastning IKT Agder" i 2019. Til sammen blir dette kr. 3,9 mill. Avkastningen/resultatet fra IKT Agder i 2018 er nå kreditert Grimstad kommune med kr. 692.551,- (ikke kr. 3,9 mill.). Det mangler dermed budsjettmessig kr. 3,208 mill. som foreslås budsjettregulert.

4) Budsjettrammen til strøm/energi for 2019 er kr. 12,735 mill. I 2018 var kostnadene kr. 16,874 mill. Strømkostnadene har vært stigende de siste årene, og bygg- og eiendomstjenesten bør få økt budsjettrammen. Også siden det reelt er andre enheter (skoler, sykehjem osv.) som genererer kostnadene/strømforbruket og hvor bygg- og eiendomstjenesten har mindre påvirkningskraft til å regulere forbruket etter egen budsjettramme. Ny foreslått budsjettramme blir da kr. 15,858 mill. Dette er likevel kr. 1,017 mill. mindre enn kostnadene var i 2018. Rådmannen vurderer dette videre i 2. tertialrapport og foran budsjettprosessen for 2020.

5) De selvfinansierende tjenestene (hovedsakelig VARF) betaler for diverse kommunale tjenester som kontorhold, strøm, stillinger på faktura/gebyr osv. I regnskap 2018 utgjorde dette kr. 5,428 mill. Budsjettet for 2019 er kr. 3,550. Dette foreslås derfor oppregulert med kr. 1,878 mill.

6) Eiendomsskatt for boliger og fritidseiendommer har en merinntekt på i overkant av kr. 0,1 mill. månedlig. Budsjettet for 2019 foreslås oppregulert med kr. 1,5 mill. slik at det er på nivå med faktiske inntekter.

7) Grimstad har gjennom årene investert betydelig i skoler, sykehjemsplasser, omsorgsboliger og kirkebygg. For dette mottar kommunen rentekompensasjon og noe avdragskompensasjon fra Husbanken. Dette vil i årene framover synke betydelig, da flere gamle prosjekter løper ut. For 2019 er det budsjettert med kr. 5,048 mill. I 2018 mottok kommunen kr. 4,895 mill. Differansen foreslås budsjettregulert. Hvor mye kommunen mottar i 2019 vil være avhengig av rentenivå beregnet av Husbanken gjennom året.

8) Regjeringen og KLP anslår at pensjonskostnader for 2019 vil bli lavere enn budsjettert for året. Budsjettposten nedjusteres derfor med kr. 6,7 mill.

*) Post merket med stjerne (IKT Agder) har delvis bare budsjettmessig virkning i 2019 og ikke resten av HP 2019-2022.

Grimstad - en åpen, innovativ kommune

Kommunens arbeidsgiverpolitikk bygger opp under visjonen «Med viten og vilje». Arbeidsgiverpolitikken skal bidra til å virkeliggjøre samfunnsoppdraget i Grimstad kommune. Formålet er å synliggjøre et medarbeiderskap preget av mangfold og arbeidsglede, og sikre at alle ansatte bidrar til utviklingen av effektive tjenester av høy kvalitet.

Satsingsområdene for kommunens organisasjonsstrategi mot 2020 er:

- Kompetanse – anvendelse og utvikling
- Rekruttere, beholde og utvikle riktig kompetanse
- Lederskap og medarbeiderskap i fellesskap
- Innovasjon - evnen til utvikling og nyskapning

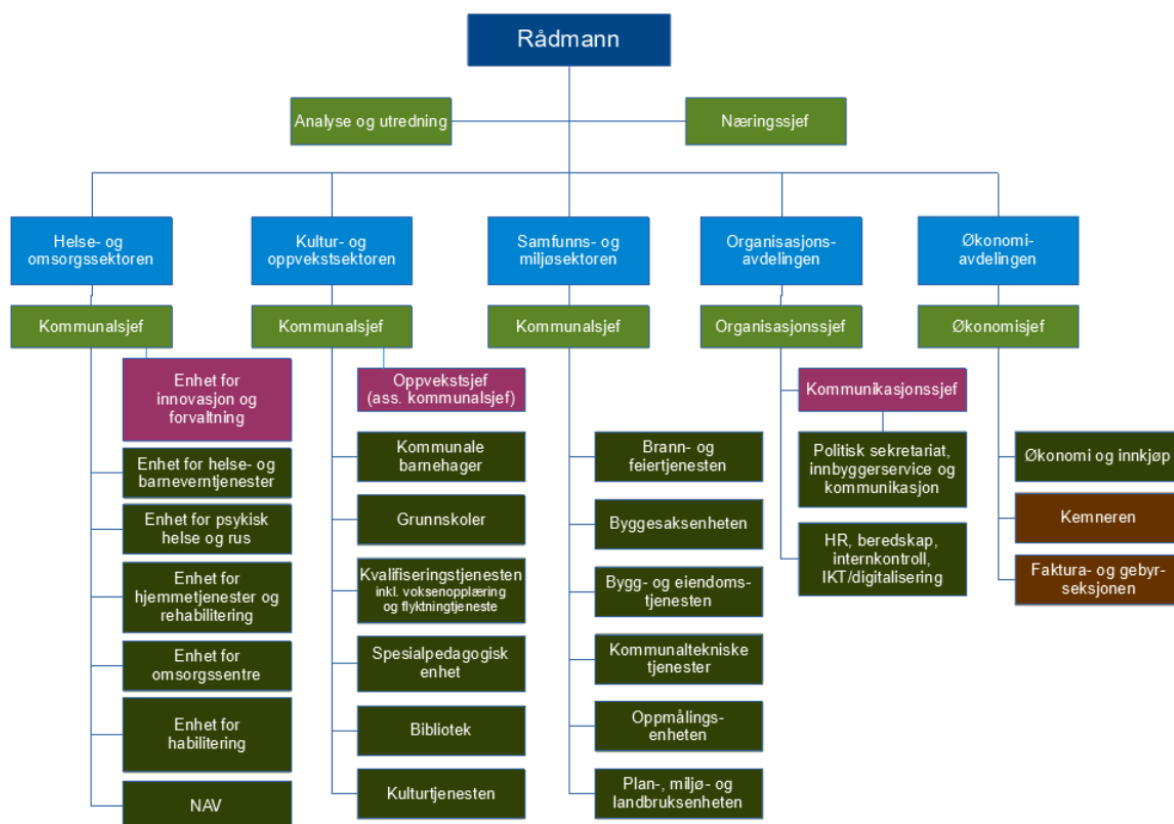
Administrativ organisering

Rådmannen, kommunalsjefene og sjefene for de sentrale støtteenhetene utgjør den administrative kommuneledelse. Rådmannens ledergruppe har det overordnede ansvar for de tjenestene kommunen utfører. Den daglige driften av kommunens tjenester til brukere og innbyggere utføres av enhetene. Enhetslederne har vide fullmakter og har et selvstendig ansvar for personell, økonomi, fag og informasjon (PØFI). Innenfor helse- og omsorgssektoren har fra 01.01.19 også avdelingsledere fullt PØFI-ansvar.

Rådmannens støtteenheter utfører de fellesfunksjonene hele kommuneorganisasjonen behøver, herunder tjenester knyttet til budsjett, personal- og organisasjonsforhold, informasjon og kommunikasjon, publikumshenvendelser mv.

Det har i 2019 vært arbeidet med organisatoriske endringer i forhold til administrative støtteenheter, og fra 1. april er støttetjenester delt i økonomiavdeling og organisasjonsavdeling, under ledelse av hhv. økonomisjef og organisasjonssjef.

Helse- og omsorgssektoren har hatt en større omorganisering som ble iverksatt fra 01.01.19.

Tallgrunnlag

Fra januar 2019 har alle kommunene i IKT-Agder samarbeidet tatt i bruk et nytt rapporteringsverktøy i HR-portalen som heter Innsikt, det kan derfor forekomme mindre avvik fra tidligere tallmateriale grunnet oppsettet i tidligere rapporter. For 1. tertial er alt tallmateriale fremstilt i tabeller hentet fra Innsikt.

Bemanning

Grimstad kommune har 1665 fast ansatte per april 2019. I tillegg kommer midlertidige ansatte og tilkallingsvikarer. Gjennomsnittlig stillingsprosent er på 80 prosent, en gledelig økning på 3 % fra samme periode i fjor.

Personalbudsjett for kommunen, og den enkelte enhet, er utarbeidet for faste årsverk som er innarbeidet i lønnsbudsjettet. Personalbudsjett for 2019 er basert på 1 329 faste årsverk. Dette var en økning på 14 faste årsverk i forhold budsjett for 2018.

Alle nye stillinger har vært vedtatt av kommunestyret i henhold til delegasjonsreglement.

Tabellen under viser fordeling av nye faste vedtatt årsverk per sektor.

Personalbudsjett faste årsverk	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Vedtak om nye stillinger 2019
Totalt	1315	1329	
Støtte og stab	48	47,3	
Helse og omsorg	567	584,6	2
Samfunn og miljø	153	153,6	1
Kultur og oppvekst	548	544,3	

Stillinger opprettet i kommunestyret 1. tertial

- Helse- og barneverntjenesten 100 % helsesekretær og 100 % fastlege
- Kommunalteknikk 100 % arbeider

Årsverksoversikt

Tabellen under viser hva som er utlønnet av faste og midlertidige årsverk, samt hva som er utbetalt på timelønn i 1. tertial, sammenlignet med samme periode i fjor.

Ansattform	2018				2019			
	Personer	Kvinner	Menn	Ansattandel	Personer	Kvinner	Menn	Ansattandel
Fast	1 625	1 294	331	1 268,1	1 665	1 311	354	1 335,3
Midlertidig	380	296	84	245,5	281	214	67	177,4
Timelønn				49,1				48,5

Faste årsverk viser antall årsverk som er utlønnet av faste stillinger. Tallet inkluderer også sykemeldte innenfor sykepengeåret og ansatte i lønnet permisjon.

Midlertidige årsverk viser antall årsverk som er utlønnet til vikarer og ansatte med tidsbegrenset arbeidsavtale. Dette er vikarer for ansatte ved sykdom, permisjon, prosjekt- og engasjementstillinger, samt lærlinger. Dette kan også være stillinger som er finansiert via statlige midler. Lønn til ansatte ved lengre sykefravær og foreldrepermisjoner refunderes via NAV.

Timelønn. I tillegg til faste årsverk og midlertidige årsverk, benyttes tilkallingsvikarer som utbetales med timelønn.

Tabellen viser en økning i faste ansettelser, med tilsvarende reduksjon av midlertidige årsverk for 1. tertial 2019 sammenlignet med fjoråret. Utviklingen er forventet og en konsekvens av pågående omorganiseringsprosesser, hvor det ryddes i arbeidsforhold, samt et resultat av nye regler for midlertidige ansettelser (arbeidsmiljølovens bestemmelser).

Nærvær og helsefremmende arbeidsplasser

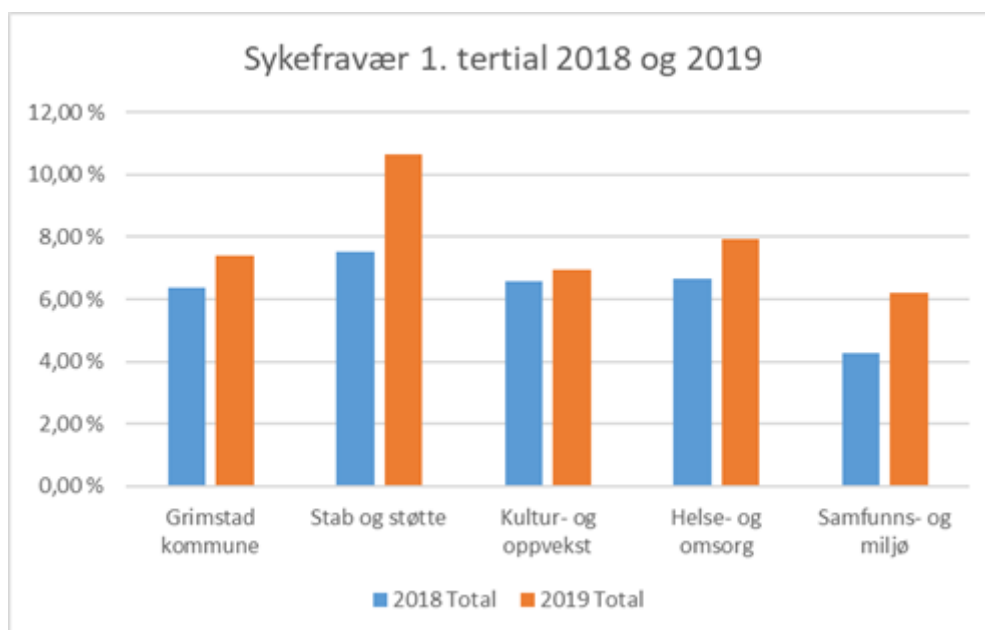
Sykefraværet i Grimstad har de siste årene vært på 7-8 prosent. Sykefraværet varierer mellom de ulike tjenesteområdene og på enheter og avdelinger.

01.01.19 inngikk partene i arbeidslivet en ny IA-avtale for perioden 01.01.19-31.12.22. IA-avtalen omfatter nå hele arbeidslivet. Det betyr at Grimstad kommune må tegne ny avtale.

Målet i ny IA-avtale er å skape et arbeidsliv med plass til alle gjennom å forbygge sykefravær og frafall, og på den måten bidra til å øke sysselsettingen. Mål for sykefraværet nasjonalt er at det skal reduseres med 10 % sammenlignet med årsgjennomsnittet for 2018. De økonomiske virkemidlene (tilretteleggingstilskudd og støtte til bruk av bedriftshelsetjeneste) som arbeidsgiver tidligere kunne søke hos NAV, er fjernet fra og med 01.01.19.

Grimstad kommune er en IA-virksomhet og fortsetter arbeidet som før, både når det gjelder oppfølgingsrutiner ved sykefravær. Kommunen viderefører også reglene med utvidet egenmeldingsrett.

Samlet fravær for hele kommunen viser en økning til 7,40 % for 1. tertial 2019, mot 6,36 % i 1. tertial 2018 (tallmaterialet for begge periodene er hentet fra rapportgenerator i Innsikt). Dette er en markant økning i negativ retning, og som det fremkommer av figuren nedenfor gjelder økningen innenfor alle tjenestoområdene, men særlig innenfor samfunns- og miljøsektoren og stab og støtte. Her må det settes inn tiltak for å redusere fraværet i kommende tertial.

NED med sykefraværet – prosjekt i 2019

KS har etablert et samarbeid med NAV rettet mot kommuner som over tid har hatt et høyt sykefravær. Prosjektet *NED med sykefraværet* retter seg spesielt mot helse- og omsorgssektoren og barnehagesektoren, hvor fraværet er høyest. Målet med prosjektet er å gi ny kunnskap, nye verktøy og drahjelp i kommunens eget arbeid med å redusere fraværet.

Grimstad kommune besluttet høsten 2018 å gjennomføre dette programmet i 2019 for enkelte enheter i Grimstad kommune, primært innenfor helse- og omsorgssektoren og barnehagene, men åpnet også for at andre enheter kunne delta.

I januar 2019 ble det gjennomført workshopsamling for ledere, tillitsvalgte og verneombud. Åtte enheter i helse og omsorg, fem barnehager, samt Langemyr skole, renholdstjenesten og støttetjenester deltok. Her fikk de presentert ny kunnskap og nye verktøy for å jobbe systematisk med fraværet i egen virksomhet. Disse verktøyene er videre fulgt opp på enhetene, hvor hele personalet jobber videre med å finne gode tiltak for å øke nærværet på arbeidsplassen. HR og NAV arbeidslivssenter har bistått flere enheter i prosessen på enhetsnivå, og responsen hittil har vært god. Sykefraværsarbeid er systematisk arbeid over tid, så man forventer ikke å se resultater på fraværet før det har gått en tid og man har satt i verk tiltakene fra NED-samlingene.

Fra og med 1. januar 2019 har Grimstad kommune inngått avtale med ny bedriftshelsetjeneste. Avtale for 4 år er inngått med Lund BHT i Kristiansand.

Læringer

I første tertial har vi hatt følgende antall aktive læringer i Grimstad kommune

			Personer			
			2019			
Organisasjon hierarki	Leder Navn	Nivå	JAN	FEB	MAR	APR
5004000 - Læringer	Halvorsen, Berit Fjelde	8	37	38	38	38
Total			37	38	38	38

Antall læringer varierer i forhold til godskriving av læretid, permisjoner eller andre forhold knyttet til lærlingen. Grimstad kommune har per 1.tertial 38 læringer.

I første tertial har det blitt gjennomført intervjuer og ansettelser av læringer med oppstart august 2019

Heltidskultur

Grimstad kommune har jobbet mye med heltidskultur, spesielt i helse- og omsorgssektoren. Retningslinjer for heltidskultur vedtatt av kommunestyret er gjort gjeldende fra 01.01.19.

En heltidskultur er helt avgjørende for å møte framtidens kompetansebehov og krav til tjenesteutøvelse. Våre retningslinjer for heltidskultur vil kunne være et viktig bidrag til at kommunen fremstår som en attraktiv arbeidsgiver som tilbyr fulltidsstillinger til våre ansatte.

I 1. tertial er det jobbet med å få på plass egne refleksjonsspørsmål som ledere kan stille deltidsansatte enten i medarbeidersamtalen eller i egen samtale. Dette for å få økt bevissthet og mer innsikt i den enkeltes bakgrunn for å jobbe i deltidsstilling, samt motivere den enkelte ansatte til å øke stillingsbrøken.

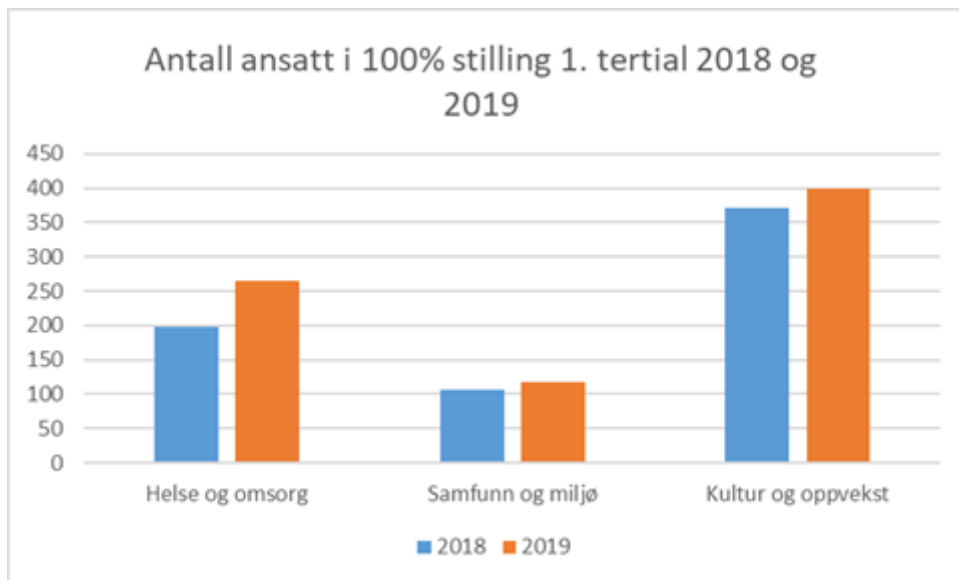
Arbeid med heltidskultur er tidkrevende, og holdningsskapende arbeid er avgjørende for å lykkes. I tråd med retningslinjene våre er det etablert et ansettelsesutvalg bestående av representanter fra arbeidstakerorganisasjonene, samt representanter fra HR. Her blir det vurdert om stillinger kan slås sammen på tvers av avdelinger, og lederne utfordres på ledige stillinger som er innmeldt med lav stillingsbrøk m.m. I tråd med vedtatte retningslinjer er også utlysingsfrekvensen justert ned fra hver uke, til annenhver uke.

I tillegg har arbeidsgiver og arbeidstakerorganisasjonene i Grimstad jobbet med en rammeavtale, hvor de fleste avdelinger skal over på kalenderplan (årsturnus) som et virkemiddel. Dette skal blant annet bidra til å få til flere større stillinger og mer forutsigbarhet for ansatte og brukere av tjenestene våre.

Parallelt med dette pågår et utredningsarbeid for å etablere en bemanningstjeneste som kan bidra til mindre innleie av vikarer, overtidsbruk osv. fordi man ansetter fast ansatte som dekker opp ved fravær mv.

For kommunen er den gjennomsnittlige stillingsstørrelsen på 80 prosent per april 2019. Andelen heltid er 49 % på overordnet kommunenivå.

Figuren viser utviklingen i antall ansatte som nå jobber heltidsstilling innenfor våre tre største sektorer, fra 1. tertial 2018 til 1. tertial 2019. Spesielt gledelig er det å se at satsingen på heltidskultur innenfor helse- og omsorgssektoren viser en utvikling i riktig retning, med hele 67 flere ansatte i 100% stilling. Vi jobber med å optimalisere rapportene i Innsikt, slik at hver enhet selv vil kunne rapportere på andel heltid i Stratsys.

Kvalitetssystem

IKT Agder-samarbeidet har gått i gang med en felles anskaffelse av et kvalitetssystem. Prosjektet Kvalitets- og avvikssystem ble opprettet desember 2018 med formål å anskaffe et kvalitets- og avvikssystem for IKT Agders ni eiere (åtte kommuner og en fylkeskommune). I dag finnes det ulike systemer for avviksrapporing. Noen av eierne i samarbeidet har ikke et digitalt avvikssystem, noen bruker QM+ i ulik grad, og en kommune har Kommuneforlagets løsning for avviksinnmelding og – behandling.

Både fylkeskommunen og kommunene skal jobbe systematisk med forbedring av helse, miljø og sikkerhet (HMS) samt tjenestekvalitet. Dette arbeidet er grundig lovregulert og bl.a. beskrevet i arbeidsmiljøloven og internkontrollforskriften. Det er også et felles behov for å jobbe med kvalitetsforbedring på tjenesteproduksjon innen de ulike sektorene. En viktig del av dette arbeidet går ut på å skape en lærings- og forbedringskultur i tjenestene gjennom bl.a. enkel tilgang til brukervennlige håndbøker og rutiner, samt rapportering av uønskede hendelser/avvik.

Ledelsesutvikling

Grimstad kommune startet i 2015 opp lederutviklingsprogrammet «En åpen og innovativ ledelse». Deltakerne på programmet er ledere med personalansvar fra alle sektorene. Det gjennomføres totalt fem samlinger for hvert kull. Fjerde runde av dette programmet hadde oppstart høsten 2018, og avsluttes juni 2019.

Programmet har fokus på kommunens etiske verdier, samfunnsoppdraget, medarbeiderskap og omstilling, og skal stimulere til en utviklingsorientert kultur med innovasjon og mestring som drivkraft. I ledersamlinger fokuseres det på erfaringsdeling og refleksjon, og det gjøres bruk av ulike typer metoder og verktøy. Vi ønsker å utvikle ledere som mestrer rollen sin og har fokus på de daglige lederoppgavene. Målet er at lederne har et endrings- og utviklingsfokus, samt engasjerer og motiverer sine medarbeidere til å finne gode løsninger.

Det arbeides med bedre system for lederopplæring og lederutvikling for å bidra til at kommunen har ledere som kan møte kommunens utfordringer.

Lederskolen som startet opp høsten 2018, er blitt en fin læringsarena for ledere i Grimstad kommune, hvor mange både nye og mer etablerte ledere denne våren har fått opplæring i både teori og praktiske verktøy, samt fått anledning til å dele erfaringer og lære av hverandre.

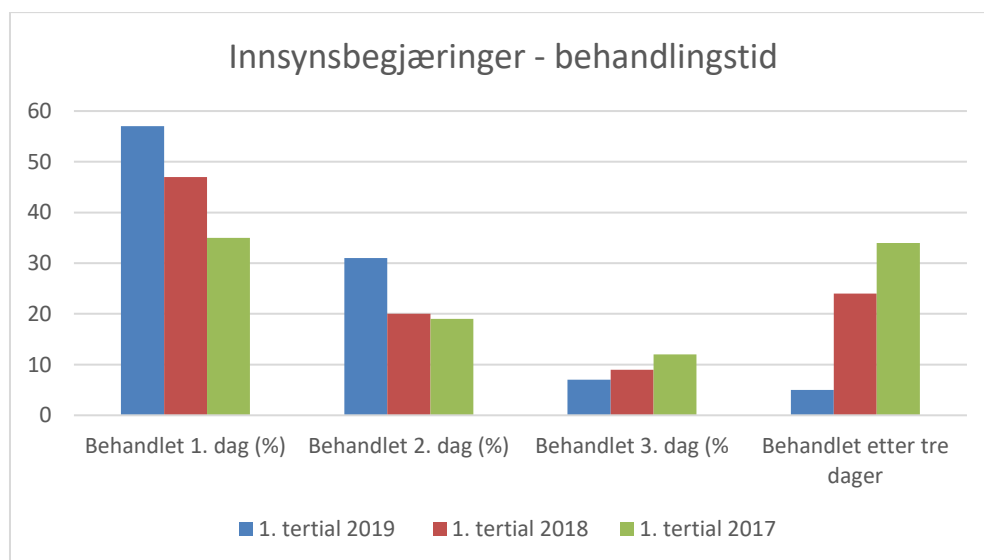
Åpenhet og innsyn i Grimstad kommune

Kommunestyret ba i sitt vedtak i sak PS18/58 om at rådmannen skal fortsette arbeidet med å øke åpenheten for kommunen gjennom tiltak for å gjøre dokumenter mer tilgjengelig for offentligheten og med opplæringstiltak rettet mot saksbehandlere. En god dokumentfangst i saksbehandlings- og arkivsystemet er det fremste verktøyet for å gi innsyn i kommunens dokumenter, da disse dokumentene vises i offentlig postliste på nett med enkel mulighet for å legge inn innsynsbegjæring. Arbeidet med å lære opp saksbehandlere er viktig i så måte, og dette er omtalt i kapittelet for stab og støttetjenester.

Videre ble rådmannen i samme vedtak bedt om å rapportere til kommunestyret på oppfølging av innsynsbegjæring og saker som gjelder innsyn om åpenhet og innsyn fra sivilombudsmannen og fylkesmannen ved hvert tertial.

I første tertial 2019 kom det inn totalt 973 innsynsbegjæring i saksbehandlings- og arkivsystemet. Statistikken viser at 57 prosent av disse ble behandlet første virkedag, 31 prosent ble behandlet andre virkedag og 7 prosent tredje virkedag. Sivilombudsmannen har sagt at behandling av innsynsbegjæring «uten ugrunnet opphold» i praksis betyr tre virkedager. Fem prosent av kommunens innsynsbegjæring ble behandlet senere enn tre virkedager. Flere av disse var såpass omfattende at de krevde lengre behandlingstid, noe loven åpner for.

Statistikken for innsynsbegjæring behandlet i 1. tertial for de tre siste årene viser at kommunen er på god vei når det gjelder å overholde behandlingstid for innsynsbegjæring, ref. fremstillingen nedenfor.

Det arbeides videre med å forbedre denne statistikken ytterligere ved opplæring av saksbehandlere, overvåking av lister over innkomne begjæring og tiltak dersom en ser tegn på forsinket behandling.

Klagesaker på innsyn i tertialet

I de langt fleste tilfellene gis det helt eller delvis innsyn i kommunens dokumenter, så lenge dette er innenfor begrensninger satt i lovverket. Imidlertid forekommer det at man må gi delvis eller fullstendig avslag, og hvor vedtaket blir påklaget. Dersom kommunen opprettholder sine vedtak, sendes disse sakene videre til fylkesmannen, som er klageinstans.

I første tertial i år, har fire saker blitt sendt til behandling hos fylkesmannen. For tre av disse sakene er ikke fylkesmannens vedtak mottatt innen utgangen av første tertial, for en sak fikk kommunen medhold. Kommunen fikk i januar i tillegg et vedtak fra fylkesmannen i en sak fra 2018, hvor kommunen fikk medhold.

Det er ikke registrert saker om innsyn fra Sivilombudsmannen i 1. tertial 2019.

Stab og støttetjenester

Økonomitall og personaldata

Stab og støtte				
Netto lønnsutgifter	13 296	12 420	13 249	828
Andre driftsutgifter	10 975	3 873	2 862	-1 011
Driftsinntekter	-2 520	-1 700	-785	915
NETTO	21 751	14 594	15 325	732

Måleindikator	Fravær per 1. tertial 2019	Fravær per 1. tertial 2018	Endring
Korttid	1,3%	2,4%	-1%
Langtid	8,9%	4,8%	4%
Sum fravær	10,2%	7,2%	3%

Måleindikator	1.1	30.4
Faste årsverk	39,6	34
Midlertidige årsverk	6,5	8
Sum årsverk	46,1	42
Budsjetterte årsverk	46,3	

Innledning

Støttetjenester er fra 1. april 2019 organisert i økonomiavdeling og organisasjonsavdeling, som ledes av henholdsvis økonomisjef og organisasjonssjef. Organisasjonsavdelingen består av funksjonene HR/HMS, internkontroll, beredskap, kommunikasjon og digitalisering, innbyggjerservice, topplederstøtte og politisk sekretariat. Økonomiavdelingen består av økonomi, innkjøp, kemner, faktura og gebyr.

For 2019 blir økonomi- og organisasjonsavdelingen presentert sammen som støttetjenester.

Resultat og aktivitet

Stab og støttetjenester hadde per 1. tertial et mindreforbruk på 732 000. Rådmann og stab har et merforbruk på 267 000, mens støttetjenester har et mindreforbruk på 1 mill. kroner. Det forventes at stab og støttetjenester kommer til å gå i balanse eller i pluss ved årets slutt.

Mindreforbruket kommer av flere vakante stillinger, og det er ikke leid inn vikar ved fravær.

Stab og støttetjenester har et samlet sykefravær på 10,6 % i 1.tertial. Dette er en økning på 3 % sammenliknet med samme periode i fjor. Korttidsfraværet er lavt (1,3 %) mens langtidsfraværet er på 8,9 %. Det arbeides kontinuerlig med oppfølging av de sykemeldte. Stab og støttetjenester har i første tertial hatt 4,3 årsverk lavere bemanning enn det som personalbudsjettet legger opp til. Dette er årsaken til mindreforbruket på i overkant av 0,7 mill. kroner. Det er nå flere pågående rekrutteringsprosesser, slik at vi forhåpentligvis er i normal og stabil drift fra høsten av.

Generelt

Støttetjenester (fra 1. april 2019 økonomiavdeling og organisasjonsavdeling) har i 1. tertial 2019 hatt meget høy aktivitet, dette i tillegg til at vi har hatt flere vakante stillinger grunnet oppsigelser. Monica Helland Nordby er tilsatt som ny økonomisjef (fra 1.april), mens Olav Kavli starter opp som ny organisasjonssjef 1.juli.

Støttetjenester har også store deler av 1. tertial vært uten felles ledelse. I tillegg til ordinær drift har det vært jobbet med forvaltning av ERP-systemet, gjennomført flere ROS-analyser, tilsetting av læringer, forberedelser til lønnsforhandlingene og bistand i forbindelse med store omstillingsprosesser i helse- og

omsorgssektoren primært, men også påbegynt prosess i kultur og oppvekstsektoren. Støttetjenester har også bidratt med ressurser inn i prosjektet for heltidskultur og i gjennomgangen av kommunes økonomiske handlingsrom i samarbeid med Agenda Kaupang. I tillegg har det vært mye arbeid i forbindelse med årsavslutning, årsmelding og 1. tertialrapport.

Støttetjenester (nå organisasjonsavdelingen) er programansvarlig for lederutviklingsprogrammet Åpen og innovativ ledelse. Fjerde runde av dette programmet avsluttes i juni 2019.

IKT-teamet har gjennom hele perioden arbeidet med støtte og koordinering av digitaliseringsaktiviteter i sektorene. Dette har vært fulgt opp gjennom månedlige møter i tverrfaglig koordineringsgruppe i Grimstad kommune, med fokus på uttak av digitaliseringsgevinster, og å se ytterligere gevinstpotensial i prosesser og løsninger.

Digitaliseringsarbeid i helse- og omsorgssektoren

Løpende digitaliseringsprosesser har pågått våren 2019.

Kommunalt pasient- og brukerregister (KPR). Nødvendige tilpasninger i elektronisk pasientjournal (EPJ) for overgang til rapportering til KPR. Statistikken gir informasjon om pasienter og aktivitet hos fastlege, legevakt og fysioterapeut. Det er mulig å se tall for en eller flere kommuner, og sammenligne med andre kommuner eller landet.

LifeCaremobil pleie (LMP). Videreføring og ytterligere bredding av Mobil Pleie i habiliteringstjenesten. Løsningen gir ansatte tilgang til oppdatert informasjon til enhver tid, og legger til rette for effektiv kommunikasjon mellom de ansatte i tjenesten. Planleggingsverktøy for daglig drift av helsetjenester mv. (GericPlan) er nå tatt i bruk i de fleste avdelinger i habiliteringstjenesten.

LifecarePostUt- helse og omsorg. System for utsendelse av digitalpost fra fagsystemet Geric via Altinn. Tjenestekontoret benytter systemet for utsendelse av vedtaksbrev mv. LifecarePostUt har blant annet følgende fordeler: Viktige dokumenter krever identifisering for å åpnes, brev fra kommunen leveres bruker sekunder etter at saken er ferdigstilt, forenkling av rutiner for kommunen, lavere porto- og papirutgifter, miljøaspekt.

DigiHelse. Med meldinger og kalendervisning på helsenorge.no kan innbyggerne kommunisere med den kommunale helsetjenesten. Meldingene kommer direkte inn i den elektroniske pasientjournalen (EPJ). Systemet er installert og klart til utrulling i helse- og omsorgssektoren. Når løsningen tas i bruk kan innbyggerne sende og motta meldinger fra helse- og omsorgstjenestene i kommunen, se avtaler om hjemmebesøk og avbestille besøk, få varsler om utførte hjemmebesøk på tekstmelding eller e-post. Løsningen brukes i første omgang til kommunikasjon med hjemmetjenesten, men tilbudet blir gradvis utvidet, og vil blant annet omfatte kommunikasjon med helsestasjonen.

Web, telefoni og bredbånd

Kommunen har deltatt på flere møter med leverandører for å få på plass en avtale om utbygging av bredbånd i områdene det ble gitt statlig støtte til i 2018. Møtene har ikke ført til enighet om en utbyggingsavtale enda, men det jobbes videre med å prøve å få på plass en løsning om utbygging for disse områdene (Beisland/Nygrenda og Havstad).

Kommunen gjennomførte i januar en høring om angående aktuelle områder for utbygging av bredbånd i 2019. Basert på innspill fra høringen har kommunen søkt om statlig støtte til DDA (Det Digitale Agder) for noen aktuelle områder i 2019. Disse områdene ligger nå hos Aust-Agder fylkeskommune, som foretar en prioritering for hele Agder og søker prosjekter videre til Nkom (Nasjonal kommunikasjonsmyndighet) for støttemidler 2019.

Utstyr til web-tv-sending av kommunestyremøter samt AV-utstyret i kommunestyresalen har blitt oppgradert, noe som har ført til bedre teknisk kvalitet på sendingene og mer stabilt utstyr. Det er viktig at utstyret blir løpende vedlikeholdt videre.

Kommune-Kari

Løsningen har blitt løpende utviklet av leverandøren i perioden, og fulgt opp lokalt av web/IKT-team, noe som gir stadig bedre kvalitet på svar til innbyggere.

Digitale skjema

Kommunen begynte å bygge egne, digitale skjemaer i 2018. Dette gir oss skreddersydde, fullelektroniske skjemaer som går direkte til postmottak. Det arbeides med direkteintegrasjon mot sak- og arkivsystemet. Vi begynte å føre statistikk fra 1/1-2019, og i 1. tertial ble det sendt inn 443 digitale skjema.

Trio sentralbordløsning

Telefoniløsningen ble i mars 2019 oppgradert til ny versjon 7.1. Den nye versjonen er nå tilpasset EUs

direktiv for personvern (GDPR), noe som blant annet gir bedre funksjonalitet for sletting av loggdata.

Arkiv og saksbehandling

Skolene gikk fra 1. januar 2019 over til fullelektronisk elevarkiv. I forkant ble det gitt opplæring på alle skolene.

Opplæring i arkivkunnskap og saksbehandlings- og arkivsystemet Public 360 fortsetter med kurs for saksbehandlere (AKST), egen kursdag på lederskolen og ved oppfølging av saksbehandlere etter forespørsel. I mars hadde vi en egen "åpen ettermiddag" hvor saksbehandlere kunne komme og få hjelp av to superbrukere med ting de lurte på i systemet.

AKST sin hjemmeside ble lansert i begynnelsen av mars, der har dokumentsenderet egen side (akst.no) med arkivråd, nyttige brukerveiledninger og tips til bruk av Public 360 samt annonsering av nye kurs.

Digitaliseringsprosesser i oppvekstsektoren

I slutten av januar ble foresatt-appen Min Skole innført for grunnskolene i Grimstad. Denne appen er del av det skoleadministrative systemet, og har gitt en bedre løsning for hjem/skole-kommunikasjon. Det sendes toveis-meldinger mellom hjem og skole, foresatte registrerer fravær for sine barn og kan se deres timeplaner.

Felles prosjekt for innføring av Office 365 i skolene i IKT Agder-kommunene, "Skole 365", startet i begynnelsen av året, og pågår fortsatt. Dette vil bidra til en tydelig modernisering av arbeidsmåter både for ansatte og elever, med god funksjonalitet for samarbeid og dokumentdeling, og skybasert lagring som gjør arbeidet tilgjengelig uavhengig av sted og utstyr.

IKT-støtte er også gitt til de to grunnskolene i Grimstad som har vært pilotskoler i det digitale løftet for skolene dette skoleåret.

Informasjonssikkerhet og personvern

Det har vært gitt opplæring i informasjonssikkerhet og personvern på lederskolen.

Oppdaterte, GDPR-tilpassede databehandleravtaler for en rekke fagsystemer og løsninger har blitt gjennomgått av IKT-teamet og signert av kommunalsjefer/rådmann.

Sikkerhetsforum – der hver kommune i IKT Agder-samarbeidet er representert ved sin informasjonssikkerhetsansvarlige – har utarbeidet utkast til felles plan for informasjonssikkerhet, personvern og internkontroll for IKT Agder-kommunene og felles datainstruks for IKT Agder-kommunene.

Disse dokumentene er vedtatt av rådmannsutvalget i IKT Agder-samarbeidet.

Valg 2019

Det har pågått en rekke forberedelser til valg høsten 2019, i samarbeid mellom politisk sekretariat og IKT-teamet:

- Opplæring for valgansvarlige
- ROS-analyse for informasjonssikkerhet ved valget er presentert for valgstyret

Innkjøp av nødvendig IKT-utstyr til valget er gjort med utgangspunktet i ROS-analysen.

Samarbeid med UiA

Grimstad kommune har denne våren hatt et samarbeid med bachelorstudenter ved UiA om en Bacheloroppgave. Studentene har laget et bachelorprosjekt (DAT304) - Strukturering og automatisering av fakturagrunnlag for helse- og omsorgstjenesten i Grimstad kommune.

IKT Agder-samarbeidet

Støttetjenester og IKT-teamet (nå organisasjonsavdelingen) har deltatt i en rekke forvaltningsorganer og prosjekter i IKT Agder-samarbeidet i perioden.

Politisk sekretariat

Det har vært endel arbeid med rutineoppfølging, og det har vært flere ekstra politiske møter i løpet av våren.

Valg 2019

Politisk sekretariat har gjennom perioden jobbet mye med administrative valgforberedelser i forbindelse med kommunestyret og fylkestingsvalget 2019, herunder holdt valgstyret løpende orientert om valgarbeidet, arbeid med listeforslagene, deltakelse på sentral valgopplæring, utarbeidelse av ROS

analyse av valg gjennomføring mv.

Bevillinger

- Alkohol: Antall søknader om nye skjenke- og salgsbevillinger samt for enkeltanledninger som normalt. Mens antall søknader om endringer har vært høyere.
- Kontroll: Ingen alvorlige brudd.
- Servering: Flere ressurskrevende saker.

Legater

- Det har også vært jobbet med legater som ikke er i vår portefølje.
- Aust-Agder revisjon IKS har hatt en gjennomgang av legatene i kommunen, som har ført til en del etterarbeid.

Faktura og gebyr

Faktura- og gebyravdelingen har seks årsverk, hvor hovedoppgaven er å sikre kommunens inntekter. Dette innebærer saksbehandling, intern- og innbygereservice relatert til tekniske tjenester, SFO, barnehager og eiendomsskatt, samt controlling og fakturering. Avdelingen bidrar også sterkt inn i digitaliseringsprosesser og prosjekter for sine fagområder. I denne perioden har faktura- og gebyravdelingen vært rammet av høyt sykefravær og turnover. Derfor har driftsoppgavene blitt prioritert fremfor utviklingsoppgaver og prosjekter. Dette har ført til en del forsinkelser. Prosjektene som har blitt prioritert er innføring av 11-måneders fakturering av SFO, ny vannmålermodul, samt forprosjekt for vurdering av ny gebyr-, eiendomsskatt-, og renovasjonsløsning - fase1. Taksering av eiendomsskatt og utstedelse av skatteseddel ble utført innen fristen 1. mars 2019. Vannmåleroppgjør for 2018, samt terminkjøring og faktureringer for perioden har gått som normalt. Avdelingen har også ansatt ny leder som har oppstart 01.07.19.

Kemner og innfordring

Kommunene Grimstad og Lillesand samarbeider om skatteoppkreverfunksjonen og har felles kemnerkontor som holder til i Ericsson-bygget i Grimstad. Kemneren har også ansvar for innfordring av kommunale eiendomsavgifter og andre kommunale krav for Grimstad kommune. Kontoret har i 1. tertial hatt utfordringer knyttet til høyt sykefravær. Dette har allikevel vært håndterbart med prioritering av kjerneoppgaver og fleksible medarbeidere.

Når det gjelder oppfølging og innfordring av kommunale krav har kontoret fortsatt en del utfordringer knyttet til samhandlingen mellom økonomisystemet Xledger og innfordringssystemet Procasso. Problemet dreier seg om at Xledger ikke klarer å sende delbetalinger riktig over til Procasso. Resultatet av det er at vi i en del tilfeller får ukorrekte purringer med feil beløp til våre kunder. Vi bruker derfor unødvendig mye tid på manuell gjennomgang av purringer som må rettes opp før de sendes ut. Systemleverandøren er flere ganger gjort oppmerksom på problemene, og vi forventer en snarlig løsning.

Overgangen til 12 terminer for kommunale eiendomsavgifter, mot tidligere tre terminer, gir også noe merarbeid, ettersom det nå må produseres purringer hver måned. Tross dette, og systemutfordringer som nevnt, mener vi å ha god oppfølging av utestående krav og lave restanser.

På skatt (skatteoppkreverfunksjonen) har det i perioden vært ordinær drift med stabil produksjon på kjerneoppgavene som er regnskapsføring, fordeling og innkreving av skatt og arbeidsgiveravgift. Svært mye av tiden går med til innfordring av siste års restskatt, oppfølging og innfordring av eldre skatte- og avgifts krav, samt forskuddsskatt for inneværende år. Vi har et nært og tett samarbeid med skattekontoret om tyngre innfordringstiltak, og hittil i år har det vært en markant økning i antall konkurser i kommunen. Skattekontoret som faglig overordnet på skatteområdet har for 2019 fastsatt et resultatkrav på 97 % av sum krav når det gjelder restskatt, og dette skal måles 31.12.19. Per 30.04.19 har kontoret allerede nådd resultatkravet og ligger på 97,39 %.

Når det gjelder skatteinntangen og kommunens andel av løpende skatteinntekter, så er det en svikt i forhold til periodisert budsjett ved utgangen av april på 9,7 mill. kroner. Årsaken til svikten er nedjustering av foreløpig fordelingstall, som kom i mars (kommunens forventede andel av skatteinntektene). Det er skattekontoret som fastsetter fordelingstallet, og hovedårsaken til nedjusteringen er bortfall av store enkeltskattytere og tilnærming til en mer normalt nivå. Skatteanslaget må derfor revideres og justeres ned til et mer realistisk nivå.

Stab og støttetjenester – mål for budsjett 2019

Mål	Beskrivelse	Status
Støttetjenester skal arbeide med digitalisering av tjenester for Grimstad sine innbyggere og medarbeidere	- Deltakelse i digitaliseringsprogrammet i IKT Agder-regi - Deltakelse i investeringsprosjekter som gjøres for å digitalisere tjenester til innbyggere og medarbeidere - Jobbe med prosessevaluering av arbeidsoppgaver i støttetjenester for å legge disse til rette for digitalisering.	●
Tydelige roller og ansvar som sikrer at alle vet hva som skal leveres og kundene vet hva de kan forvente	- Alle skal vite hvilken rolle og hvilket ansvar de har. - Kundene skal vite hvilke leveranser de kan forvente - I juni 2019 gjennomføres medarbeiderundersøkelsen. - Resultater fra denne må følges opp med konkrete tiltak.	●
Sykefraværet i støttetjenester skal ned til 4,5 %	Avdelingen er med i NED prosjektet i regi av KS. Grunnet lederskifter og vakante stillinger er dessverre ikke interne prosesser for å jobbe med tiltak iverksatt i Støttetjenester i 1. tertial. Det må være et prioritert område i 2. tertial.	●
Støttetjenester skal fremstå som tilgjengelige og effektive overfor våre brukere	Våre kunder skal oppleve at de raskt får svar og tilbakemelding på sine spørsmål - Jobbe med møtekultur, kan vi redusere tiden vi sitter i møter - Etablere Kommune Kari på innsiden. Digital spørrekanal for medarbeidere som svarer ut enkle rutinespørsmål.	●

Kultur- og oppvekstsektoren

Beskrivelse	Regnskap 2018 April	Regnskap 2019 April	Budsjett 2019 April	Avvik April
Netto lønnsutgifter	146 412	146 855	139 801	-7 054
Andre driftsutgifter	70 493	78 694	70 932	-7 762
Driftsinntekter	-22 338	-34 315	-25 526	8 789
NETTO	194 567	191 422	185 207	-6 215

Måleindikator	Fravær per 1. tertial 2019	Fravær per 1. tertial 2018	Endring
Korttid	1,7%	2,4%	-0,6%
Langtid	6,4%	5,5%	0,9%
Sum fravær	8,2%	7,9%	0,3%

Måleindikator	1.1	30.4
Faste årsverk	554,4	550
Midlertidige årsverk	77,7	90
Sum årsverk	632,1	640
Budsjetterte årsverk	544,3	

Innledning

Kultur- og oppvekstsektoren består av 20 tjenesteenheter, hvorav fem kommunale barnehager og ti kommunale grunnskoler i tillegg til kvalifiseringstjenesten, Langemyr skole, spesialpedagogisk enhet, fagstab barnehage og skole, kulturtjenesten- og bibliotekstjenesten. Grunnskolene inkluderer tre ungdomsskoler, én 1-10 skole og seks 1-7 skoler. I første tertial hadde den minste skolen 94 elever (Eide) og den største 573 elever (Fevik). Kvalifiseringstjenesten inkluderer voksenopplæringen og flyktningetjenesten. 1. januar 2019 var det til sammen 2 890 grunnskoleelever i de kommunale Grimstadskolene. Drottningborg ungdomsskole og Hesnes Montessoriskole er ikke med i tellingen. Medio desember 2018 var det 1 285 barnehagebarn, hvorav kun 246 i kommunale barnehager.

Politisk vedtak 17 desember 2018 gjorde at kultur- og oppvekstsektoren i januar 2019 startet samarbeid med Agenda Kaupang.

Grimstad kommune ønsker en ekstern analyse av kommunens drift med sikte på å få kartlagt et mulig framtidig økonomisk handlingsrom og få gjennomført nødvendige tiltak for å oppnå dette.

► Arbeidet skal gjennomføres med utgangspunkt i kommunens strategiske dokumenter.

► Målet med oppdraget er å kartlegge effektiviseringsmuligheter for å kunne finansiere økte drifts- og kapitalkostnader og framtidens tjenestebehov.

► Metode for analyser og tiltaksutvikling baserer seg på sammenlikning med andre flinke kommuner med sikte på læring og tilpasset utgiftsnivå.

► Datagrunnlaget er regnskap 2018 og KOSTRA 2018

Mandatet for prosjekt i oppvekst gruppe 1.

Hvordan kan oppvekststjenestene i Grimstad jobbe bedre (tverrfaglig) sammen for å lykkes bedre med systemrettet arbeid og tidlig innsats i skoler og barnehager. Særlig med vekt på å få til en endring fra individrettet til mer systemrettet arbeid i PPT.

- Spesialundervisning i skole og styrkingstiltak i barnehage.

Mandatet for prosjekt i oppvekst gruppe 2.

Erstatte ressursstyringsmodell med en mer hensiktsmessig budsjettmodell for Grimstad skolene. Oppstart av arbeidet med å kartlegge og utrede skolestruktur i Grimstad kommune.

- Anslå behovet for skoleplasser i Grimstad kommune.
- Langemyr skole.

Hensikten med gruppearbeidet er å sette i gang en endringsprosess blant tjenestene innenfor oppvekst. Målet er å etablere en tiltaksliste som kommunen kan jobbe videre med.

Metoden i arbeidsgruppen vil være en kombinasjon av presentasjon fra Agenda Kaupang av gode eksempler og erfaringer fra andre kommuner, diskusjon og refleksjon i gruppen, og arbeid i egne tjenester mellom gruppemøtene for å få frem gode ideer og perspektiver rundt tiltak som vil være viktige å inkludere i tiltakslisten, og som kommunen kan jobbe videre med sammen.

Dette har oppvekstsektoren jobbet med i hele første tertial, og det vil være et pågående arbeid i omstillings- og endringsprosessene 2019 for kultur- og oppvekstsektoren.

Vi har tett økonomioppfølging på alle våre enheter, men vi ligger an til underskudd for budsjettåret 2019. Deler av årsaken er høye vedtak på spesialundervisning med bruk av assistenter. En annen årsak er at tre av våre skoler har en for høy bemanning i forhold budsjett. En av disse skolene har gjennom flere år hatt stor økonomisk belastning knyttet til opplæringslovens kapittel 9a. Voksenopplæring har et underskudd som forklares ut fra at norsktilskuddet per deltaker i norskopplæringen tildeles kun de tre første årene etter bosetting, mens deltakerne har rett til opplæring i inntil 3000 timer i fem år. Flere elever har store læringsutfordringer, og blir i opplæring i rettighetsperioden

Med nye økonomiske tiltak gjennom hele sektoren håper vi på et mindre underskudd for sektoren etter andre tertial i år.

Resultat og aktivitet

Kultur- og oppvekstsektoren har i 2019 er samlet nettobudsjett på 524 522 mill. kroner. Etter første tertial er underskuddet på 6,2 mill. kroner.

I 2018 hadde sektoren et underskudd på 8,5 mill. kroner. Hovedårsaken til det negative regnskapsresultatet i 2018 var underskudd på Fjære barneskole, Holviga barneskole og Landvik barneskole, veldig høye vedtak i spesialundervisning med bruk av assistenter og et underskudd i barnehagene. Det er sannsynlig at underskuddet i 2019 vil bli det samme som i 2018 eller noe høyere.

Lærernormen: Statlige 1-10 midler (7,7 mill) er fordelt ut til de skolene som har hatt store utfordringer med å klare pedagognormen innenfor budsjettrammen. Skolene skal da ved oppstart av nytt skoleår 2019 ha pedagognormen på plass.

Fellesområdet

Fellesområdet ligger an til et underskudd på 11 millioner kroner. Det dreier seg i hovedsak om tre områder; et høyt antall vedtak om spesialundervisning med bruk av assistenter ved private skoler og tilskudd til private barnehager for 2019, samt et stort underskudd ved Fjære barneskole.

Langemyr skole: Budsjettposten for å dekke Grimstads andel av elevkostnadene i 2019 vil neppe være høy nok. Årsaken er både høye gjennomsnittlige kostnader per elevplass og elevplasser.

Vedtak fattet etter barnehageloven §19a gir rett til spesialpedagogisk hjelp. Gjennom flere år har det vært for mange vedtak knyttet opp til for få årsverk i spesialpedagogisk team. Styrkning av grunnbemanning er erstattet med ny barnehagelov §19g, og foreldrene søker sammen med barnehagene støtte til sitt barn. Dette kan være støtte til alt fra rullestolrampe til hjelp ved av- og påkledning. Dette gir store økonomiske kostnader for fellesområdet.

Spesialundervisning

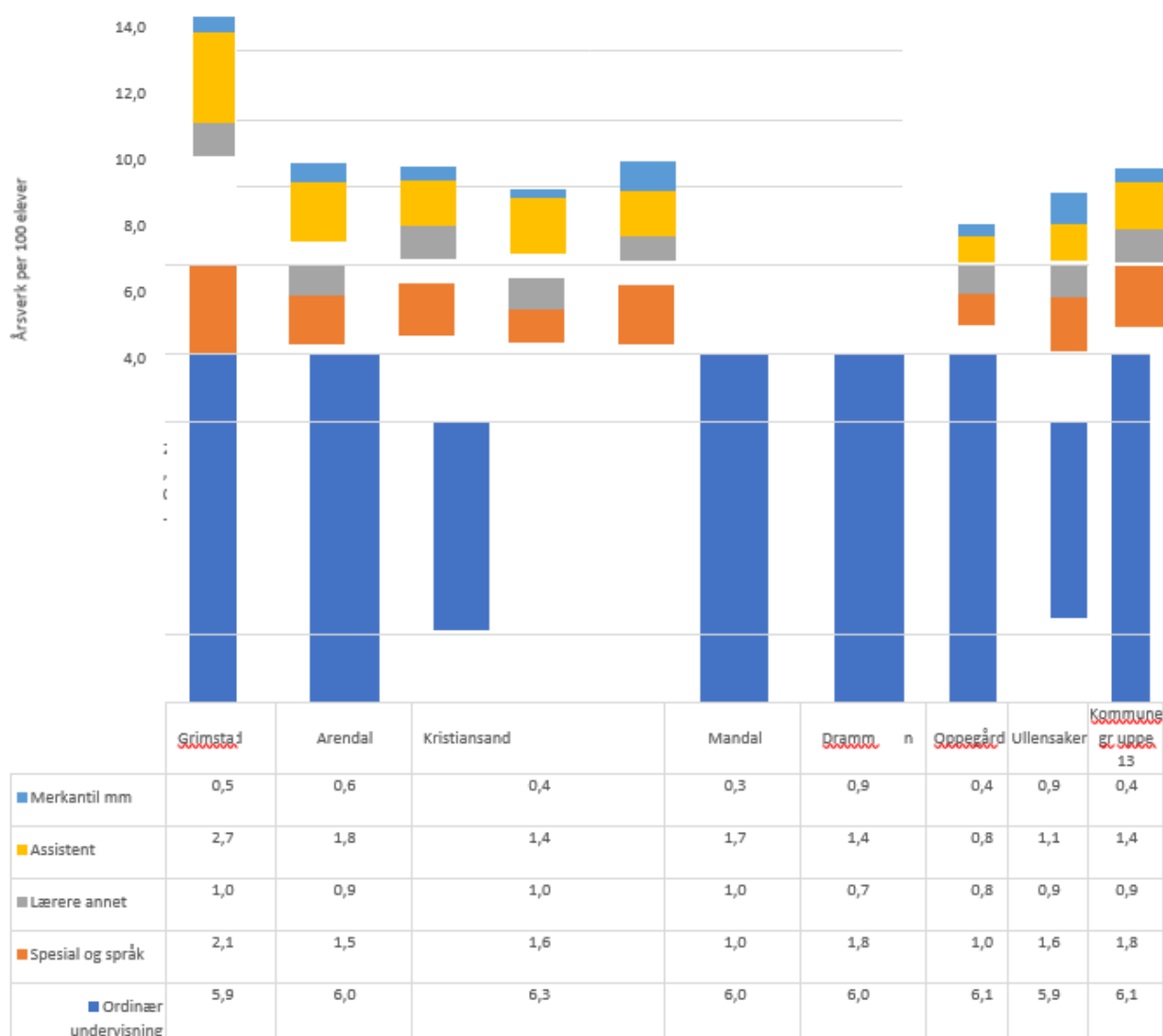
Andelen elever med vedtak om spesialundervisning er ikke spesielt høyt i Grimstad sammenlignet med andre kommuner, men timetallet per elev er langt over landsgjennomsnittet.

Det som skiller Grimstad fra andre kommuner, og som er hovedforklaringen på de høye utgiftene til 202 undervisning, er den store bruken av assistenter. Assistenter brukes i spesialundervisning og som hjelp til elever med funksjonshemminger.

Grimstad bruker 2,7 årsverk assistent per 100 elever i grunnskolen dette skoleåret (inkludert gjesteelever ved Langemyr). Det er 1,3 årsverk mer enn gjennomsnittet i kommunegruppen, diagrammet under. Hvert årsverk koster omtrent 0,5 millioner kroner. Forskjellen utgjør omtrent 19 millioner kroner.

Diagrammet under viser variasjonen i bruk av assistenttimer per elev blant kommunene i kommunegruppe 13. Det er ingen logisk grunn til denne variasjonen, ut over at kommunene velger ulike

metoder i arbeidet.

Figur 29 Årstimer lærer spesialundervisning og språk 2018 Kilde: GSI

Høyt antall vedtak med bruk av assistentressurs i spesialundervisning på de kommunale grunnskolene og de private skolene i Grimstad gir svært høye kostnader for kommunen.

Barnehagene

Grimstad har fem kommunale barnehager. Bemanningsfaktor på avdelingene var i gjennomsnitt 6,6 ved tellingen 15.12.2018. Det er et svært høyt tall. Landsgjennomsnittet i kommunale barnehager er 5,7. I de private barnehagene i Grimstad var bemanningsfaktoren 6,1. Grimstad har 70 plasser per årsverk styrer. Det er seks plasser mindre enn gjennomsnittet i landet. Tall for hver barnehage fremgår av tabellen under.

INSTITUSJONENS NAVN	Korrigerte oppholdstimer (3-åringer er store)	Plasser (3-åringer er store)	Årsverk ansatte	Årsverk på avdeling	Årsverk styrer	Plasser per årsverk avdeling	Plasser per styrer
Eide barnehage	179	83					
	520		17,3	12,8	1,0	6,5	83
Grimstad barnehage	105	49					
	840		8,4	7,2	0,8	6,8	61
Hausland barnehage	157	73					
	296		15,6	11,1	1,0	6,6	73
Storgaten barnehage	117	54					
	264		11,7	8,0	1,0	6,8	54
Tønnevoldskogen barnehage	166	77					
	944		14,7	12,0	1,0	6,4	77
		726 864	337	67,7	51,1	4,8	
						6,6	70

De fem kommunale barnehagene har i 2019 en samlet budsjetttramme på 33,753 mill. kroner.

Stortinget har vedtatt en ny bemanningsnorm i barnehagene fra 1. august 2019.

Kommunene/barnehageeierne må fra 01.08.2019 oppfylle kravet om bemanningsnormen. Etter normen kan ikke barnehagene ha flere enn seks store barn (eller tre små barn) per årsverk. Ved hovedtellingen 15. desember 2018 hadde barnehagene i Grimstad en gjennomsnittlig voksnetthet på 6,3 store barn per årsverk. Dette alene vil gi økte kostnader for alle barnehagene i Grimstad kommune.

Spesialpedagogisk enhet

Samlet budsjett for spesialpedagogisk enhet er på kr. 11 410 000 for 2019, de har et underskudd første tertial på 456 000.

Enhetsleder har ingen budsjettoppfølgingsansvar, og har da ikke rapportert på aktivitetene i første tertial 2019.

PPT har hatt tilsyn fra Fylkesmannen og er i full gang med lukking av avvik funnet i tilsynet.

PPT hatt en del ventelister på sakkyndighetsarbeid, dette grunnet stor arbeidsmengde og flere henviste saker.

Spesialpedagogisk team har 4,4 årsverk som jobber ute i barnehagene etter vedtak.

Rent historisk har man de siste fire, fem årene hatt 40 til 45 vedtak i året, det utgjør i gjennomsnitt ca. 10.000 timer i et barnehageår (45 uker) med spesialpedagogisk hjelp ute i barnehagene. Dette er lovpålagte oppgaver.

Spesialpedagogisk team med 4,4 årsverk klarer ca. 7000 timer med spesialpedagogisk hjelp i et barnehageår, som er 45 uker. Bruk av ekstrahjelp/vikarer blir brukt for å jobbe med vedtak som faste årsverk ikke får tatt på grunn av for mange vedtak. Det betyr at spesialpedagogisk enhet styrer mot underskudd i sin enhet for 2019.

Kultur og bibliotek

Kulturtjenesten har i første tertial 2019 et overskudd på 11 000. Bibliotekstjenesten har i første tertial 2019 et underskudd på 89 000.

Etter åpningen av det nye biblioteket i desember 2017 har biblioteket hatt en kraftig aktivitets- og besøksøkning. For tiden pågår arbeidet med Byhaven for fullt. Når dette står ferdig, vil hele området og biblioteket sannsynligvis gjøre at besøket til biblioteket går enda mer opp. Det vil være behov for å se på bemanningen til biblioteket for å gjennomføre sommeråpning 2019.

Samlet sett er det et negativt regnskapsresultat for kultur- og oppvekstsektoren. Det jobbes kontinuerlig med å rette opp underskudd med nye tiltak som vi håper kan gi et bedre resultat i andre tertial 2019.

Vurderinger

Kultur- og oppvekstsektoren vil sannsynligvis ikke klare å oppnå budsjettbalanse ved årets slutt i 2019. Kostnadene til elever med vedtak om spesialundervisning på grunnskoler og private vil også i 2019 bli høyere enn budsjettet. Selv med innstramning og god økonomikontroll resten av året, er det lite sannsynlig av grunnskolene samlet vil komme ut i budsjettbalanse ved årets slutt.

For å sikre best mulig økonomistyring fremover vil det være viktig å sørge for følgende:

1. Omstillings- og endringsprosessene gjennomføres og implementeres.
2. Månedlig oppfølging av økonomirapportering med alle enhetsledere.
3. Tett oppfølging med tiltak for de enhetene som rapporterer høye underskudd.
4. Tett samarbeid med økonomistøtte.
5. Tett samarbeid med HR. (Nedbemanning, oppfølging personalsaker etc.)
6. Økonomisk oppfølgingsmøte fra sektorledelse med rådmannen.
7. Tverrsektoriell samhandling på tjenester til våre brukere.
8. Medvirkning og gode arbeidsprosesser med alle enhetene.
9. Gjennomføre strakstiltak for våre ledere ved fare for sykefravær.

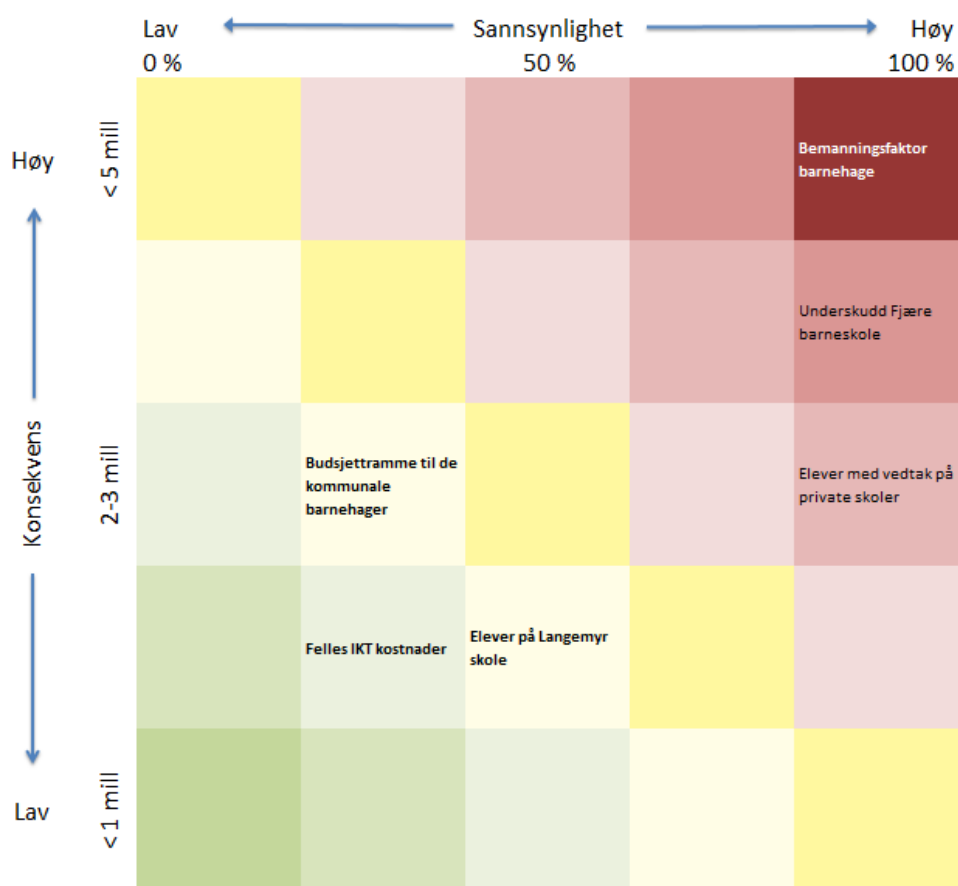
Det er et kollektivt ansvar i vår sektor for at vi skal jobbe for et bedre økonomisk handlingsrom for sektoren og for Grimstad kommune.

Økonomisk risikovurdering

Rådmannens forslag til budsjett 2019 og handlingsprogram 2019-2021 er vurdert til å være stramt.

Sektoren gir her en oversikt over aktuelle områder med stor økonomisk risiko i budsjett 2019- Hovedrisikoen er knyttet opp mot de områder som man i 2018 så på som utfordrende.

I diagrammet nedenfor er det skissert ulike risikofaktorer som kan inntreffe. Det er også gitt en kort beskrivelse av de ulike faktorene.

Bemanningsnorm barnehage

Bemanningsnormen skal være på plass 1. august 2019. Bemanningsnormen får en kostnad på ca. 3,5 millioner kr, noe det ikke er funnet plass til i budsjett 2019. Utgiftene må prioriteres inne i sektorens nåværende budsjettramme.

Fjære barneskole

Har fortsatt et for stort underskudd, det ses i sammenheng med mange nødvendige tiltak knyttet til Opplæringsloven kap 9a til det psykososial læringsmiljøet.

Elever på privatskoler med vedtak om spesialundervisning

Rådmannen har ikke funnet rom for å øke budsjettposten til elever med vedtak om spesialundervisning på privatskoler.

Budsjettrammen til de kommunale barnehagene

Bemanningsnormen får en kostnad på ca. 3,5 millioner kr, noe det ikke er funnet plass til i budsjett 2019. Utgiftene må prioriteres inne i sektorens nåværende budsjettramme. Årseffekt for budsjettåret 2020 vil bli på ca. 8 millioner kroner.

Elever på Langemyr skole, Grimstad kommune

Langemyr skole vil måtte redusere sin bemanningsfaktor i 2019. Det foreligger ikke en videreføring i budsjettet basert på 17 elever.

Felles IKT kostnader

Budsjettmessig er det ikke lagt inn noen økning på rammene for IKT skole. I budsjettet ble det foreslått en fortetting som vil innebære en betydelig økning i IKT-kostnadene til skolene fra 2019. Dette innebærer at våre to pilotskoler fortsetter sin satsing, men at det ikke blir mulig å utvidet tilbudet til andre skoler for 2019.

Sektorens mål for budsjett 2019

Mål	Beskrivelse	Status
Tidlig innsats skole og barnehagene	Økt pedagogkrav og målrettet arbeid med barnas psykososiale lek- og læringsmiljø	
Psykososialt læringsmiljø	Elevene i Grimstad skal oppleve skolen som et trygt og godt sted for læring og trivsel.	
Bemanningsnorm barnehage	Økt grunnbemanning i de kommunale barnehagene fra 01.08.2019	
Bærekraftig økonomi	Få oversikt og kontroll - identifisere nye tiltak for å sikre god økonomikontroll. Alle ledere i sektoren skal følge opp sine budsjett.	
Kulturtjenesten skal ha fokus på ungdomsmedvirkning	Større fokus på unge arrangører i arbeidet med UKM, legge til rette for at ungdomsstyret i fritidsklubben kan delta aktivt i planlegging og gjennomføring av klubbens program, arbeide for å øke rekrutteringen til de ulike aktivitetene og for å beholde elevene i kulturskolen lengre	
Biblioteket skal være litteraturhuset i Grimstad	Biblioteket skal styrke sin rolle som arena for kultur- og debattopplevelser for barn og voksne. Videreutvikle dikterens by og ha en aktuell og mangfoldig fysisk og digital media samling.	

Helse- og omsorgssektoren

Økonomitall og personaldata

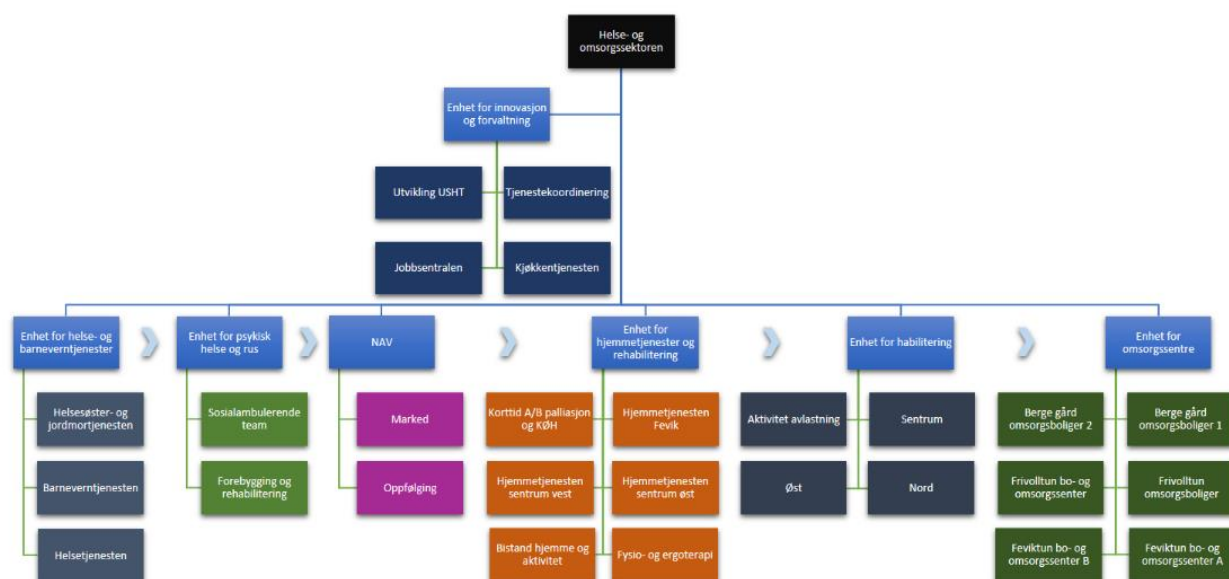
Beskrivelse	Regnskap 2018 April	Regnskap 2019 April	Budsjett 2019 April	Avvik April
Netto lønnsutgifter	0	179 848	174 468	-5 380
Andre driftsutgifter	0	53 803	40 593	-13 210
Driftsinntekter	0	-27 389	-11 347	16 042
NETTO	0	206 411	203 714	-2 697

Måleindikator	Fravær per 1. tertial 2019	Fravær per 1. tertial 2018	Endring
Korttid	2,4%	0%	2,4%
Langtid	7,5%	0%	7,5%
Sum fravær	10%	0%	10%

Måleindikator	1.1	30.4
Faste årsverk	548,9	565
Midlertidige årsverk	67,9	68
Sum årsverk	616,8	633
Budsjetterte årsverk	590,6	

Innledning

Ved inngangen til 2019 var omorganiseringen gjennomført. Sektoren har redusert antall enheter fra 11 til syv. Arbeidet med strukturprosjektets trinn tre vil også prege 2019. Arbeidet er godt i gang i første tertial, og alle lederne er tilsatt.

Alle enhetene har utarbeidet virksomhetsplaner for 2019.

Aktiviteten innen omsorgstjenestene er redusert i første tertial i forhold til første tertial 2018. Dette gjelder

både Berge gård og Frivolltun omsorgsboliger. Aktiviteten i hjemmetjenesten har økt i første tertial sammenlignet med første tertial 2018. Aktiviteten er noe redusert fra februar, men det skyldes kun at hjemmetjeneste for mennesker med rus og psykisk lidelse er flyttet til enhet for psykisk helse og rus. Totalt sett er det en økning.

Sektoren har fortsatt økonomiske utfordringer. Aktivitetsnivået ligger høyt i forhold til budsjett. Regnskapet viser et merforbruk på ca. kr 2,7 mill. I samme periode i 2018 hadde sektoren et merforbruk på ca. kr 9,5 mill. Det jobbes kontinuerlig for å holde budsjettene. Det er innført månedlig økonomisk rapportering.

I første tertial i 2018 ble den såkalte ISF-modellen (innsatsstyrt finansiering) avvirket. Dette fordi modellen verken er hensiktsmessig eller bærekraftig. Agenda Kaupang fikk gjennom en anbudsprosess oppdraget med å utvikle og implementere ny budsjetteringsmodell for sektoren. Nye budsjettmodeller er implementert i budsjett 2019. Det er omfattende omlegging i budsjettet for sektoren på 23 mill. Sektoren er i stor endring for å gjennomføre omstillingen hvor pasienter, brukere, pårørende, medarbeidere og ledere er blitt berørt.

Økning med to stillinger i barnevernet er gjennomført i første tertial.

Alle enhetene er pålagt å nøye vurdere all innleie av vikarer og ekstrahjelp, men innenfor grensen av nødvendig helsehjelp.

Resultat og aktivitet

Oppfølging av Strukturprosjektet

I budsjett 2018 vedtok kommunestyret at det skulle iverksettes en omstillingsprosess som ville gå over 2018–2019. I den sammenheng har helse- og omsorgssektoren iverksatt ulike omstillingstiltak/-prosjekter.

Vedtaket slo fast at man skulle vurdere nåværende organisasjonsstruktur. Det er blitt arbeidet med å utvikle en hensiktsmessig struktur for å møte både dagens og morgendagens muligheter og utfordringer.

Det er lagt stor vekt på å få fram tydelige satsingsområder og struktur- og lederlinjer ved at man utvikler større fokus på samordning/tjenesteutvikling, forebygging/ helsefremming, innovasjon – satsing på hjemmebaserte tjenester (I4H) og heldøgntjenester via HDO/sykehjem. Sektorens vurdering er at det kan ligge økonomiske gevinster ved å endre opplegg for bemanning av turnusene, innleie av vikarer, bruk av vikarbyrå, kjøp av tjenester, tydeligere organisatoriske linjer og klar lederstruktur mv.

Omorganiseringen er nå gjennomført. Alle oppgaver er overført i henhold til ny struktur per 01.03.19. Det vil bli jobbet videre med trinn tre i strukturprosjektet i hele 2019. Ingen medarbeidere er blitt oppsagt som følge av omstillingen.

Rutine- og systemutvikling

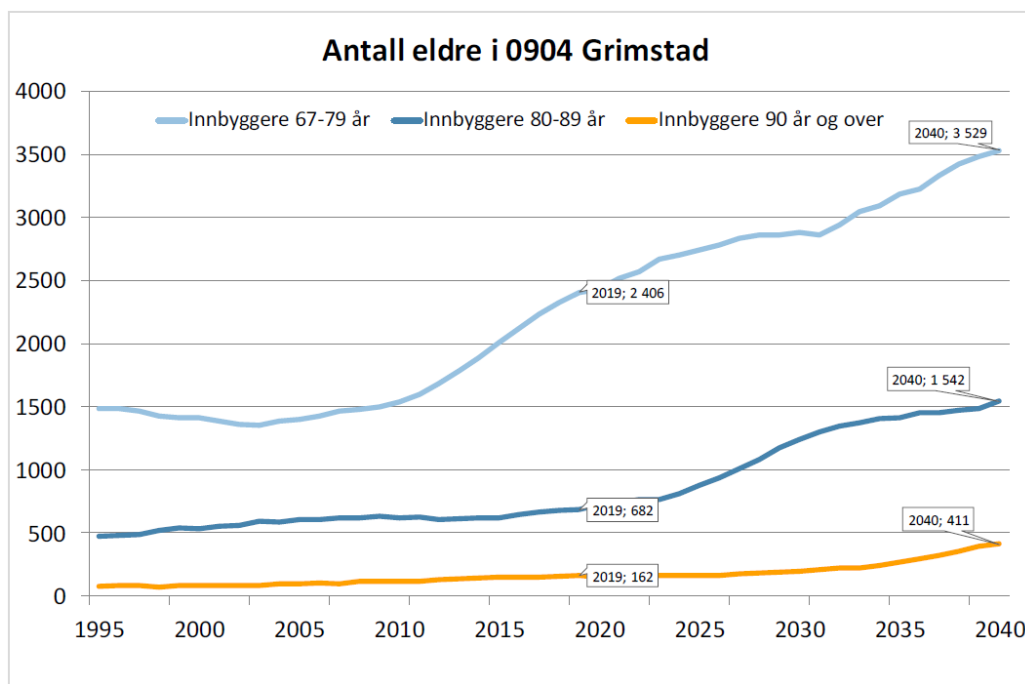
Det er blitt jobbet med å utvikle hensiktsmessige system rundt ressurskrevende tjenester. Det er blant annet utviklet gode rutiner for å holde nøyaktig kontroll på antall brukerrettede timer.

Når det gjelder møtestrukturer, er det kommet på plass månedlige oppfølgingsmøter opp mot budsjett/HR/internkontroll. For å følge opp prosjektporteføljen er det jevnlig omstillingsmøter som også følges opp med faste møter opp mot tillitsvalgte og vernetjenesten.

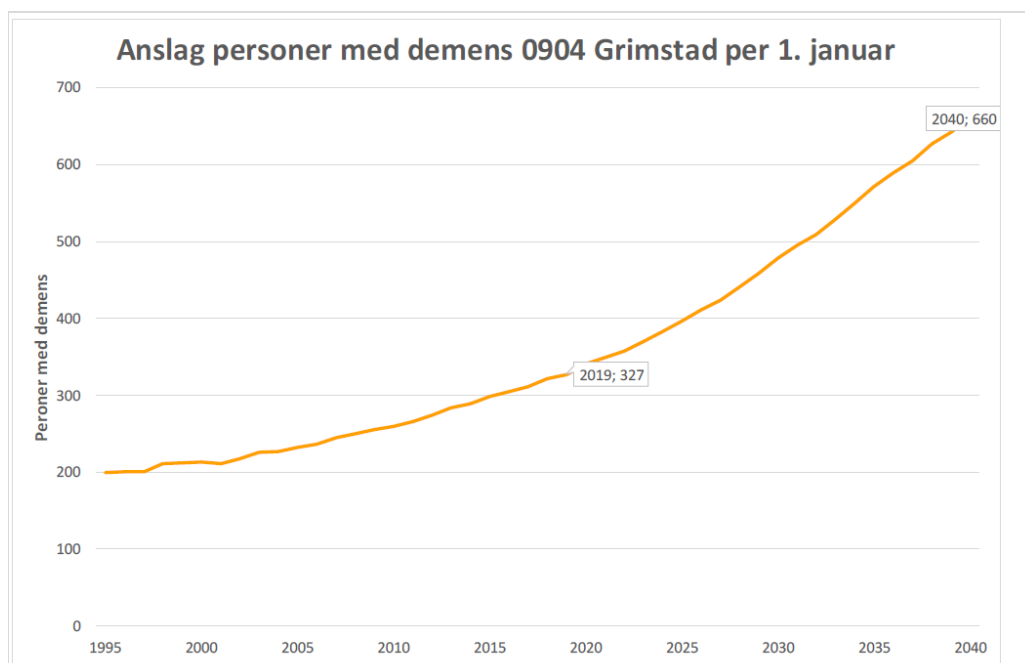
Eiendomsmassen

Det er lagt ned et stort arbeid i å kartlegge bygningsmassen som helse- og omsorgssektoren yter tjenester i. Det er framkommet at deler av bygningsmassen ikke er hensiktsmessig sett opp mot dagens brukergrupper. Det har blitt gjennomført ombygging på Berge gård slik at mennesker med demenssykdom kan få omgivelser rundt seg som både vil øke deres trygghet og gjøre tjenesten mer effektiv. Ombygging på Frivolltun omsorgsboliger har startet opp i første tertial. Det er redusert med seks omsorgsboliger for å kunne gjøre de nødvendige bygningsmessige endringene. Dette var nødvendig for å gjøre Frivolltun omsorgsboliger mer hensiktsmessige for mennesker med demenssykdom.

Grimstad kommune har en stadig større eldrebefolkning, og den øker raskere enn antatt i 2014, da kommunedelplanen for helse og omsorg 2014-2026, ble skrevet. Dette gjelder også for antall personer med demens.

Figur 5 Utviklingen i de tre eldste aldersgruppene i Grimstad kommune. Registrert utvikling 1995–2019 og fremskrevet utvikling 2019–2040. Kilde: Alternativ MMMM til SSB

Figur 9 Anslag personer med demens fra 1995 til 2040 basert på forekomsten i Prince-studien fra 2013

Grimstad kommune vil få økning i antall eldre over 80 som mer enn fordobler seg fra 2019 til 2040. Det samme gjelder for personer med demens.

Grimstad kommune må starte en omstillingsprosess etter oppdraget i kvalitetsreformen «Leve hele livet». Målgruppen for reformen er eldre over 65 år, både de som bor i hjemme og de som bor i institusjon.

Arbeidet med eiendomsmassen i sektoren er starten på å omstille kommunen til å være en kommune i tråd med stortingsmeldingen. Det å vurdere den Nordiske modellen er viktig i dette arbeidet. Det må tenkes nytt rundt boliger for innbyggere over 80 år.

Utviklingsarbeid

Heltidskultur

Kartlegging har vist at det er kun 12 % av medarbeiderne i helse- og omsorgssektoren som har 100 % stillinger. Det vil være vesentlig framover for å fremme rekruttering, kompetanse, kvalitet og kontinuitet at

man har fokus på økning av heltid i helse- og omsorgssektoren. I Grimstad kommune er det iverksatt ulike pilotprosjekter for å prøve ut ulike turnuser som vil bidra til å fremme heltidskultur. I tillegg er det jobbet fram forslag til nye retningslinjer for å fremme heltid og høyere stillingsprosjenter.

I strukturprosjektet vil det bli jobbet med å utvikle egen bemanningsenhet. En av den oppfatning at egen bemanningsenhet vil føre til større overvåkenhet og økt mulighetsrom for å få økt opp stillingsprosjenter.

Gjennomganger har vist at innleie fra vikarbyrå og egne vikarer er et fordyrende ledd i kommunens totaløkonomi. Det er jobbet med å dokumentere gevinster ved å ansette faste vikarer i store stillingsprosjenter framover vaktinnleie. Så langt kan det synes som dette vil være et meget klokt grep.

I4Helse

Det jobbes nå med å fylle I4Helse-bygget med innhold. I ny organisasjonsstruktur ser man for seg at I4H-bygget blir kommunens store satsingsområde innen de hjemmebaserte tjenestene og enhet for innovasjon og forvaltning. Enhetsleder og stab i enhet for habilitering lokaliseres også til I4Helse. Driften skal være på plass i august 2019.

Helsehus

Pågående utredningsarbeid og fremdrift ble presentert i helse- og omsorgsutvalget den 22. januar.

Avlastning/Barnebolig

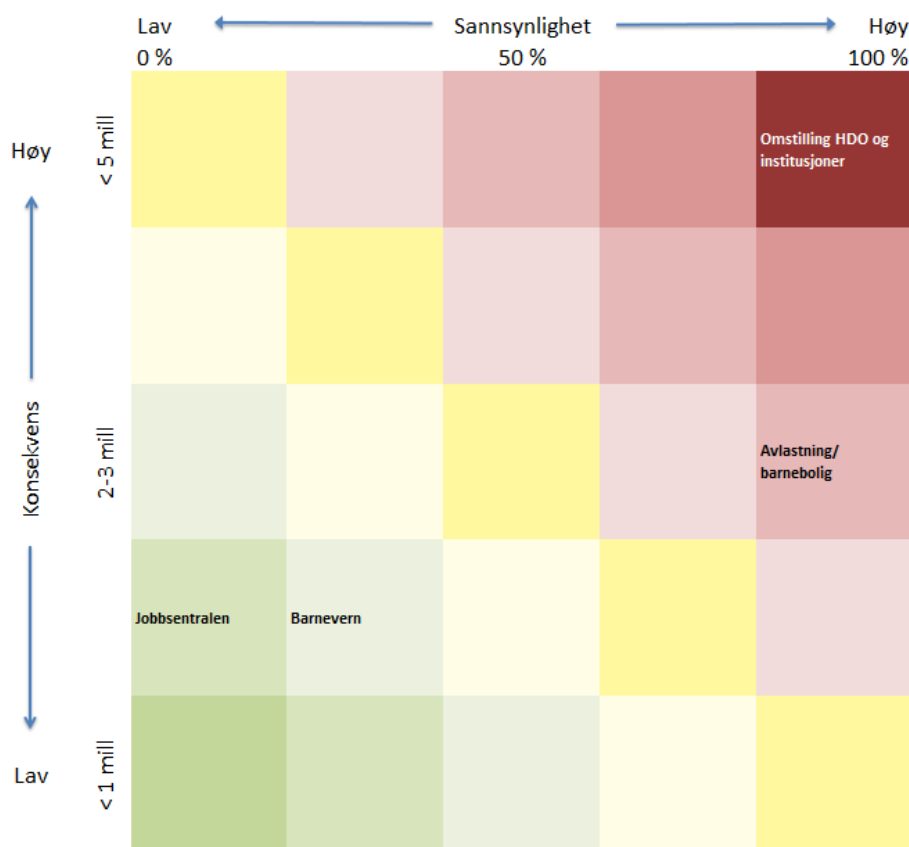
Det er gjennomført en utredning for å få vurdert dagens drift ved avlastningen. Denne er konkludert, og det jobbes nå med å gjennomføre endringene.

Kjøkkentjenesten

På sikt ser vi også for oss at en bør utrede å bygge opp et kommunalt vaskeri og se det i sammenheng med videreutvikling av kjøkkentjenesten.

Økonomi og strakstiltak

Risikovurderingen for budsjett 2019:

Risiko for omstilling HDO og institusjoner er kompensert med bygningsmessige endringer, både på Berge gård og Frivolltun omsorgsboliger, økning av legetjenesten og «pukkeldrift» for omstilling i enhet for omsorgssentre.

Fra 2019 er det innført månedlig økonomisk rapportering i sektoren. Rapporteringen går i hele linjen fra avdelingsleder til enhetsleder til kommunalsjef til rådmann. Dette ansvarliggjør ledelsen på alle nivåer i tjenestelinjen.

Alle enhetene er pålagt å nøye vurdere all innleie av vikarer og ekstrahjelp, men innenfor grensen av nødvendig helsehjelp.

Det vurderes også fortløpende hvorvidt driften og bygningsmassen ved heldøgnsomsorgsboligene er hensiktsmessig sett opp mot dagens brukergrupper.

Sektoren vurderer kontinuerlig om kjøp av tjenester kan tas over i kommunal drift.

Jobbsentralen har tidligere hatt et stort merforbruk knyttet til oppgaver utført for kvalifiseringstjenesten. Bakgrunnen for merforbruket har vært at tilskuddsmidler fra IMDi til dette arbeidet har kommet lenge etter at tiltaket er startet opp. Det er kvalifiseringstjenesten som bestiller denne aktiviteten for enkeltbrukere. Det er nå kvalifiseringstjenesten som søker om disse midlene til særskilt vanskeligstilte fra IMDi og betaler jobbsentralen for utført tjeneste.

Revidert budsjett

Arbeidspresset i tjenestekontoret har vært høyt over flere år, og det har vært et høyt sykefravær i tjenesten de siste årene. Det ble i 2018 satt inn en prosjektstilling for å se om økt bemanning ville avhjelpe situasjonen. Grunnet mange sykmeldinger ble effekten av stillingen først tydelig de siste månedene av 2018. Effekten var god, og arbeidspresset ble redusert. Etter første tertial 2019 ser man at behovet for økt bemanning er 1 1/2 årsverk. Økning i saksmengde samt økt kompleksitet i sakene medfører behov for økt bemanning. Det skrives nå forvaltningsmelding om økt saksbehandlingstid i de fleste saker. Kontoret klarer ikke å produsere nok til å ta unna sakene. Antall saker med forvaltningsmelding øker fra måned til måned, og antall ubehandlede saker øker tilsvarende. Tjenestekontoret behandler søknader om nødvendig helsehjelp, og det er derfor viktig at saker kan behandles fortløpende.

Velferdsteknologi

Grimstad kommune har en stor satsning på velferdsteknologi og ser gevinster i form av unngåtte kostnader, spart tid og økt kvalitet. Det er et tett samarbeid med de andre kommunene på Agder om velferdsteknologi. Målet er at velferdsteknologi skal være en integrert del av tjenestene innen 2020.

I4Helse er et viktig prosjekt innen velferdsteknologi. I4Helse skal være et ledende senter for innovasjon innen helse og omsorg, hvor velferdsteknologi og helseløsninger utvikles fra idé til skalerbar implementering og varig anvendelse. Dette prosjekt er i regi av Universitetet i Agder (UiA). Erfaringer fra prosjektet Agder Living Lab (ALL) er viktig for utviklingen av I4Helse. ALL har bidratt til god involvering av brukere i test og utvikling av ny teknologi. Det er opprettet et aktivt brukerpanel som videreføres inn i I4Helse-prosjektet og som er viktig for det videre arbeidet med velferdsteknologi.

Tilskuddsmidler

Det jobbes godt med utviklingsprosjekter i enhetene. Det søkes om tilskudd til prosjektene der det er mulig. Enhetene har søkt og fått tilskuddsmidler til følgende prosjekter:

1. Hdir – styrking av helsestasjons- og skolehelsetjenesten: tildelt i 2019 kr 5 000 000
2. Hdir – tilskudd til kommunepsykolog tildelt alle år fra 2014, også for 2018 med kr 410 000, men med fradrag for 7 ½ måned p.g.a. vakanse i stillingen. For 2019 vil tilskuddet bli benyttet i sin helhet
3. Fylkesmannen – tilskudd til rehabilitering og habilitering tildelt 700 000 for 2018, engangstilskudd er mottatt. Prosjektleder er ansatt og arbeidet med rehabilitering- habiliteringsplan er igangsatt. Mottatt 120 000 til KOLS-gruppe. Midler avsatt fra 2018 innvilget til bruk i 2019 til implementering av habilitering og habiliteringsplan kr. 545 000.
4. Fylkesmannen – tilskudd til frisklivssentral tildelt kr 80 000 for 2019, vil antakelig få ytterligere kr 150 000 senere i år.
5. BufDir – tilskuddsordning for barnefattigdom tildelt 1,87 mill. til FUN 365/Grimstad Røde Kors, kr 400 000 til aktivitetstiltak/ «Opplevelser i Grimstad» og kr 300 000 til kommunens utstyrssentral for sportsutstyr mm
6. NIFU – tilskudd til forskning på effekt av skolehelsetjeneste 800 000 fordelt med 400 000 for 2018 og 400 000 for 2019, for økt stilling for helsesøster i fire av våre skoler
7. Hdir - tilskudd til samordning av lokale rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak SLT – kr 200 000
8. Hdir - tilskudd til dagaktivitetstilbud for mennesker med demens - kr 4,7 mill. er mottatt. Fordelt ut på dagsentrene ved Feviktun, Frivolltun, Grom og Berge Gård ut fra antall personer med demens

som benytter tilbudet. Øygardens institutt får deler av tilskuddet ut fra ti plasser for personer med demens. Innvilget for 2019: 4 852 560. Voksenskolen for personer med demens har fått 128 780 kr.

9. Fylkesmannen - heltidsprosjekt i samarbeid med Arendal kommune - kr 200 000
10. Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder - kr 880 000 til kommunalt rusarbeid. Midlene dekker koordinator for hasj avvenningsprogrammet, miljøvaktmester og Likemannsprosjekt (mentorprosjekt med Alarm)
11. Helsedirektoratet - kr 250 000 til ungdomslos. Midlene brukes til lønn til ungdomslos som arbeider med tidlig innsats og forebygging.
12. Fylkesmannen - kr 813 333 i tilskudd til prosjektet «Nye mønstre – koordinert tverrfaglig innsats i lavinntektsfamilier.
13. Helsedirektoratet - kr 2 268 000 til Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester (USHT).
14. Fylkesmannen - kr 2 423 000 i kompetanse- og innovasjonstilskudd. For 2019 er det søkt om kr 2 154 000 – ikke mottatt svar.
15. Helsedirektoratet - kr 350 000 - tilskudd til pårørendeprosjekt, ikke innvilget nye midler i 2019. Midler mottatt i 2018 er overført til 2019.
16. Helsedirektoratet – 200 000 til aktivitetstiltak for å motvirke ensomhet, tilknyttet Frivilligsentralen
17. Prosjektskjønnsmidler: Kr 1 500 000 søkt om til RKG. Kr 1 300 000 søkt om til ALL videreføring inn i I4Helse – ikke mottatt svar.

I tillegg er det søkt om tilskudd til flere prosjekter hvor tildeling ikke er ferdigstilt ennå. Det forventes at det vil bli innvilget tilskudd til flere prosjekter i løpet av året.

Vurderinger

Helse- og omsorgstjenester

Det jobbes for å gi tilbud på riktig nivå i omsorgstrappa, og en må følge nøye med på behovene i befolkningen. Den demografiske framskrivningen som er gjengitt i kommunedelplanen (2014-2026) viser en andel av befolkningen med demenssykdom på 250 personer i 2014 og 289 personer i 2020. Ved telling av antall personer med demensdiagnose i 2017 landet vi på over 290 personer. Det betyr at kommunen har et høyere antall personer med demenssykdom nå enn det som var estimert for 2020. Det vil få konsekvenser for fremtidig planlegging av ulike tilbud samt boligplanlegging. Det satses videre på hverdagsrehabilitering, dagaktivitetstilbud, velferdsteknologiske løsninger, forebyggende hjemmebesøk og andre tiltak som bygger opp under retningen på tjenestene.

Tjenester til brukere med samtidig rusproblematikk og psykiske helseproblemer er et viktig satsningsområde. Tjenestene jobber med samhandlingen seg imellom og med spesialisthelsetjenesten. Det oppstår en del utfordrende situasjoner da brukere som kommer til kommunen ofte er syke enn tidligere. Kompetanseutvikling og en mer hensiktsmessig organisering av tjenestene har stor oppmerksomhet, sammen med botilbud. Dette feltet vil være viktig å jobbe systematisk og planmessig med fremover.

Enhet for habilitering er en stor enhet med behov for endringer på flere områder. Overgangen til ny organisasjonsstruktur har avdekket områder hvor enheten har utviklingspotensial og områder hvor enheten drifter godt. Enheten vil fortsette å kvalitetssikre aktiviteten, både de administrative og faglige oppgaver. Det må arbeides kontinuerlig for å sikre flyt i samarbeidet og i utforming av tjenestetilbudet til brukerne. Det er viktig å utarbeide en tydelig strategi for å møte nåværende og fremtidig behov for bolig for kommunens innbyggere som enheten skal levere tjenester til.

Barneverntjenesten har hatt meget høyt sykefravær, dette er i ferd med å bli redusert. De ansatte er preget av stort arbeidspress. Tjenesten leverer godt ut fra de ressursene de har, grunnet høyt kompetente og dedikerte ansatte. Lav bemanning vil imidlertid også fremover være en utfordring. Det er opprettet to nye stillinger i budsjettet, og de er tilsatt.

Ernæring

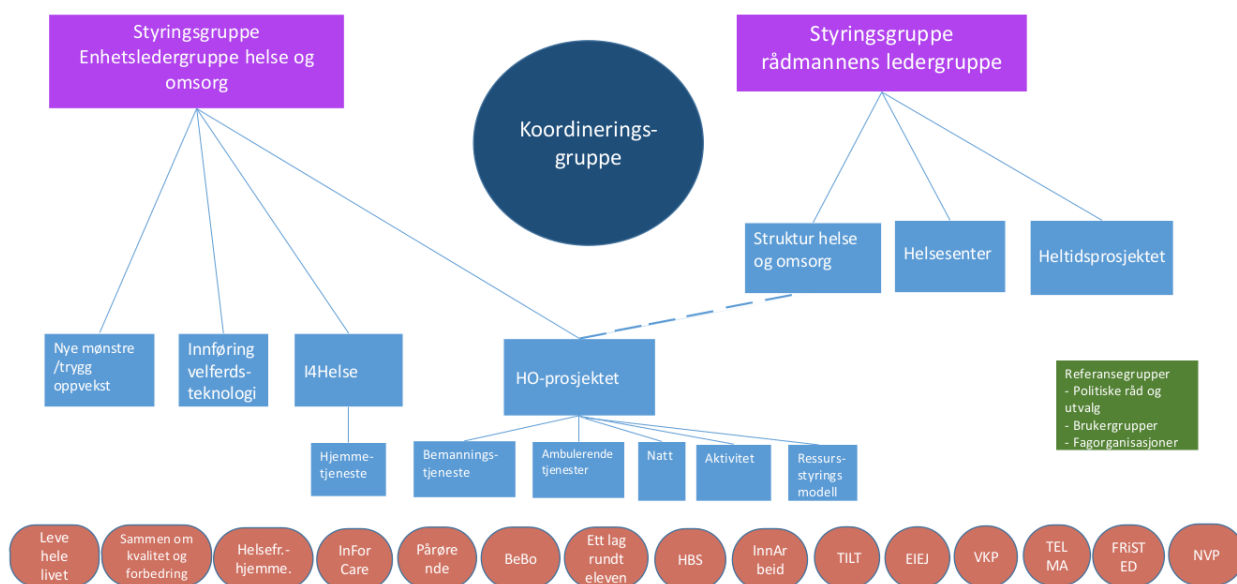
Ernæring er et satsningsområde i institusjonene og hjemmebaserte tjenester. Her jobber kjøkkenet sammen med enhet for omsorgssentre. Næringsrik kost er viktig for å opprettholde funksjonsnivå og for å kunne klare seg godt hjemme. Dette feltet må fortsatt ha fokus. I løpet av første tertial ble middagsserveringen flyttet til ettermiddagen på Berge gård. Middagsserveringen er nå på ettermiddagen både på sykehjemmene og HDO-ene.

Bygningsmessige forhold

Det er lagt ned et stort arbeid i å kartlegge bygningsmassen som helse- og omsorgssektoren yter tjenester i. Det er framkommet at deler av bygningsmasse ikke er hensiktsmessig sett opp mot dagens brukergupper. Kartleggingsarbeidet fortsetter i 2019.

Omstilling 2018-2019

Det jobbes med mange prosjekter i sektoren. Disse er viktig for utvikling av sektoren. Nedenfor følger en oversikt over disse:

Prosjekt	Beskrivelse av prosjektet	Kontaktperson
Strukturprosjekt	Prosjekt i helse og omsorgstjenestene for å sikre en effektiv og god struktur for å møte utfordringene innen helse og omsorg.	Aase Synnøve Hobbesland; aase.synnove.hobbelsland@grimstad.kommune.no
Helsesenter	Prosjekt for å arbeide mot et nytt helsesenter ved brannstasjonen legesenter	Vegar Vige; Vegard.vige@grimstad.kommune.no
Heltidsprosjekt	Prosjekt i samarbeid med Arendal kommune for å jobbe mot økt heltid i helse og omsorgstjenestene	Ingvill Ohr; ingvill.ohr@grimstad.kommune.no
HO-prosjekt	Helse og omsorgsprosjekt som har sett på en bedre organisering av natt, ambulerende tjenester og aktivitet. Prosjektet henger tett sammen med strukturprosjektet og det jobbes med å etablere en ny bemanningsenhet og ressursstyringsmodell	Tina Fabricius; tina.fabricius@grimstad.kommune.no
I4Helse	Prosjekt i samarbeid med UiA. Bygg av et nytt e-helse senter hvor flere av kommunens tjenester skal flytte inn: https://www.uia.no/senter-og-nettverk/i4helse Hjemmetjenesten har et prosjekt som henger sammen med I4Helse. Dette omhandler tilpasninger og mer effektiv drift.	Silje Bjerkås; silje.bjerkas@grimstad.kommune.no Tanja Fredensborg; tanja.fredensborg@grimstad.kommune.no

Innføring velferdsteknologi	Prosjekt for å sikre innføring av velferdsteknologi og mål om at velferdsteknologi skal være en integrert del av tjenestetilbudet innen 2020. Drives i samarbeid med de andre Agderkommunene.	Silje Bjerkås; silje.bjerkas@grimstad.kommune.no
Nye mønstre - trygg oppvekst	Et prosjekt for lavinntektsfamilier hvor barna er i risiko for å utvikle helseutfordringer og utenforskap. Et prosjekt for utvikling av sosiale tjenester i NAV hvor en familiekoordinat skal gi koordinert og samordnet innsats for hele familien. Prosjektet vil ha et stort tverrfaglig samarbeid med aktører fra ulike sektorer/enheter og avdelinger som barnevern, helsestasjon/familiesenter, kultur og oppvekst i tillegg til NAV. Det skal tilstrebes at deltakerfamiliene har ulikt antall familiemedlemmer, ulik etnisitet og ulikt tjenestebehov i det offentlige hjelpeapparatet.	Heidi Pleym; Heidi.pleym@nav.no
Prosjekt i samarbeid med andre kommuner/forskningsinstitusjoner		
Leve hele livet	En kvalitetsreform for eldre, stortingsmelding 15 (2017-2018); https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-15-20172018/id2599850/ Kommunen må sikre realisering av reformen og skal sette sammen en gruppe som skal jobbe med områder i reformen som kommunen skal jobbe med å realisere reformen.	Tina Fabricius; tina.fabricius@grimstad.kommune.no
Sammen om kvalitet og forbedring	Prosjekt i regi av USHT Aust og Vest Agder i samarbeid med SSHF. Videreføring av gode pasientforløp. Henger tett sammen med Leve hele livet reformen	Marit Bolstad Tveide marit.bolstad.tveide@grimstad.kommune.no
Helsefremmende hjemmebesøk - forskning	Kommunen utfører helsefremmende hjemmebesøk til eldre hjemmeboende. Det er knyttet forskning til dette og kommunen har en avtale med sentre for omsorgsforskning. Kommunen bidrar med data til forskning rundt helsefremmende hjemmebesøk	Berit Westbye berit.westbye@grimstad.kommune.no
InForCare	EU prosjekt om frivillighet i samarbeid med UiA og andre kommuner i Norge og Europa; https://northsearegion.eu/in-for-care	Kathrine Melby Holmerud kathrine.melby.holmerud@grimstad.kommune.no
Pårørende prosjekt	Prosjekt med støtte fra Helsedirektoratet med fokus på pårørendeoppfølging.	Åshild Kaldestad; ashild.kaldestad@grimstad.kommune.no
BeBo	Kunst- og helsefaglig samarbeid om å utvikle meningsfulle hverdagspraksiser. https://www.uia.no/forskning/kunsthag/kunst-og-sosiale-relasjoner https://www.uia.no/senter-og-nettverk/pronett/aktuelt	Hilde Johnsen; hilde.johnsen@grimstad.kommune.no

Ett lag rundt eleven	Forskningsprosjekt 01.01.18-31.12.19 med støtte fra NIFU/Utdanningsforbundet. Grimstad er en av 15 kommuner som deltar. 5.-7- trinn ved 4 barneskoler er med i prosjektet. Det er ansatt en helsesykepleier i 50% prosjektlederstilling. https://www.lagrundteleven.no/	Turid Thaulow Hamre Turid.Thaulow.Hamre@grimstad.kommune.no
HBS Agder	Helsefremmende barnehager og skoler. Støttes av folkehelsemidler. Samarbeidsprosjekt Lillesand og Grimstad (helse og oppvekst). Flere kommuner etter hvert. Fokus for arbeidet: Overganger, livsmestringsundervisning og skole/hjem-samarbeid. Det er ansatt en koordinator i 100% prosjektlederstilling. http://www.regionplanagder.no/planer-og-strategier/programfylke-folkehelsearbeid-i-kommunene/paa-felles-vei-helsefremmende-barnehager-og-skoler/	Eva Carmen Jenssen Eva.Carmen.Jenssen@grimstad.kommune.no
InnArbeid	Prosjekt med støtte fra Forskningsrådet. Forskning og arbeid rundt å få personer med utviklingshemming ut i aktivitet og arbeid	Tor Erik Austenå
TILT - forskning	Tidlig identifisering av livstruende tilstander. Doktorgradsstipendiat ansatt i Tvedestrand forsker på effekten av TILT. Flere kommuner i Østre Agder bidrar med data og Grimstad har forpliktet seg til å bidra.	Kristin Jeppestøl – Tvedestrand kristin.jeppestol@tvedestrand.kommune.no
EIEJ	En innbygger en journal; nasjonalt prosjekt for å jobbe mot en sikker løsning for en journal. Agder er med i dette prosjektet og bidrar med inn. Grimstad har hatt flere deltakere med. Mer informasjon; https://ehelse.no/strategi/n-innbygger-n-journal	Irene Henriksen Aune; irene.henriksen.aune@arendal.kommune.no
VKP	Velferdsteknologisk knutepunkt; prosjekt i regi av e-helse direktoratet. Arendal og Grimstad sammen med responscenteret i Kristiansand prøver ut løsninger og bidrar i prosjektet; https://ehelse.no/Documents/Velferdsteknologi/Presensasjon%20Velferdsteknologisk%20knutepunkt%20informasjonsm%C3%B8te%202004-12-2018.pdf	Nils Christian Fjærbu; nils.christian.fjaerbu@grimstad.kommune.no
TELMA	Telemedisinsk oppfølging i Agder. Agderprosjekt hvor det er opprettet telemedisinsk sentral i Arendal, Kristiansand og Farsund. Grimstad har som intensjon å koble seg opp mot sentralen i Arendal og skrive under på samarbeidsavtale. Mer informasjon; http://www.telma.no/	Gro Anita Fosse Gro.Anita.Fosse@kristiansand.kommune.no

FRISTED	Prosjekt med støtte fra Helsedirektoratet som omhandler bruk av velferdsteknologi til barn og unge. Grimstad deltar sammen med andre agderkommuner: http://www.karde.no/fristed-2018-2019	Riitta Hellmann 982 11 200
NVP - Nasjonalt velferdsteknologi program	Grimstad er sammen med de andre kommunene i Agder med i nasjonalt velferdsteknologiprogram; https://helsedirektoratet.no/velferdsteknologi	Prosjektleder i Agder; Marit Svindland. Kontaktperson i Grimstad; Silje Bjerkås
DigiHelse	Elektronisk kommunikasjonsløsning mellom pårørende og hjemmetjenesten ved bruk av helsenorge.no	Tanja Fredensborg

Sektorens mål for budsjett 2019

Mål	Beskrivelse	Status
Bærekraftig økonomi	Få oversikt - kontroll – identifisere nye tiltak for å sikre bærekraftig økonomi- Tett oppfølging av nye budsjettmodeller- Alle ledere i sektoren må følge opp sin budsjetter på avdelings- og enhetsnivå.	●
	Det er innført månedlige økonomirapporter. Videre er det månedlige økonomimøter.	●
God kvalitet og kompetanse i tjenesteleveransene	Oppdatering av strategisk kompetanseplan- Definere kompetansebehovet ut fra brukergruppe- Tilrettelegge for kompetanseheving- Sikre god rekruttering gjennom krav til fagkompetanse- Heltidskultur	●
	Kompetanseplan for sektoren skal utarbeidet i løpet av 2019.	●
Funksjonelle bygg i helse- og omsorgssektoren	I henhold til eiendomsstrategien skal det foretas en årliggjennomgang av bygningsmassen- Bygningene til sykehjemmene og HDO skal vurderes opp mot effektiv drift- Det skal vurderes om det vil være hensiktsmessig med et Helsesenter, hva et Helsesenter bør inneholde og hvor det i tilfelle skal lokaliseres	●
	Dette er et pågående arbeid.	●
Sykefravær lavere enn 8 %	Tett oppfølging av enheter der sykefraværet er >10 %- Følge opp sykemeldte etter gjeldende retningslinjer i kommunen- Gjennomføre tilpasninger for å redusere sykefraværet- Tilrettelegging av turnus- Bruke tekniske hjelpemidler for avlastning- Veilede sykemeldte til egnede oppgaver/stillinger	●
	Sykefraværet i sektoren er høyt, men det har vært en positiv utvikling i sykefraværet i løpet av første tertial i flere av enhetene.	●
Grimstad skal være en foregangskommune innen velferdsteknologi	Delta i prosjekter og ha utprøvinger innen velferdsteknologi- Utvide bruk av velferdsteknologiske hjelpemidler- Delta i følgeforskning knyttet til velferdsteknologi- Samarbeide med UIA om I4Helse	●
	Dette er et pågående arbeid.	●
Innføre heltidskultur	Følge opp retningslinjer for heltidskultur, vedtatt i kommunestyret i sak 18/83- Hovedregel skal være at det ansettes i 100 % stilling- Ledige stillinger lyses ut samlet en gang per måned	●
	Retningslinjene følges.	●

Samfunns- og miljøsektoren

Økonomitall og personaldata

Beskrivelse	Regnskap 2018 April	Regnskap 2019 April	Budsjett 2019 April	Avvik April
Netto lønnsutgifter	34 092	33 939	34 200	261
Andre driftsutgifter	33 193	46 533	22 826	-23 708
Driftsinntekter	-23 799	-31 938	-16 805	15 134
NETTO	43 486	48 540	40 221	-8 319

Måleindikator	Fraværs% snitt april 2019	Fraværs% snitt april 2018	Endring
Korttid	1,7%	2,3%	-0,6%
Langtid	6,3%	3,3%	3,1%
Sum fravær	8%	5,5%	2,5%

Måleindikator	1.1	30.4
Faste årsverk	137,7	137
Midlertidige årsverk	11,4	13
Sum årsverk	149,1	150
Budsjetterte årsverk	130	

Innledning

Sektoren har et bredt sammensatt ansvarsområde, med svært ulike enheter og mange ulike type oppgaver; plan, miljø, landbruk, byggesak, oppmåling, kommunalteknikk, bygg- og eiendomstjenesten, brann og feiing, folkehelse og sykkelby. Det har innenfor alle områder vært stor aktiviteten, med høyt arbeidspress, og for noen områder har det vært utfordrende å behandle saker i ønskelig tempo. Flere av enhetene er preget av mange nyansatte og jobber godt med opplæring av nyansatte, samt å innarbeide gode rutiner og god samhandling mellom enhetene. Enkelte enheter har også hatt sykefravær i nøkkelstillinger, noe som har gitt noen utfordringer på å opprettholde ønsket framdrift på enkelte områder.

Sektoren har mange engasjerte og faglig dyktige medarbeidere. Sektoren preges jevnt over av arbeidsglede og faglig stolthet og trivsel.

I 1. tertial 2019 melder sektoren om et merforbruk på kr. 8,3 mill. Det er stor variasjon mellom enhetene, dette framkommer i enhetenes rapport.

Flere av sektorens enheter er i gang med kontinuerlig forbedringsarbeid.

Resultat og aktivitet

Byutvikling

Byhaven er for det meste ferdig opparbeidet. Servicebygg med tilliggende uteområder gjenstår. Byhaven og det nye biblioteket er store og viktige prosjekter for Grimstad som allerede blir flittig benyttet av byens innbyggere og besøkende. I 1. tertial har det overordnede planarbeidet opptatt en stor del av kapasiteten med bl.a. revisjon av kommuneplanens arealdel og interkommunalt plansamarbeid om ny E18-korridor.

Arbeid med rullering av kommuneplanens arealdel og det interkommunale plansamarbeidet om ny E18 har preget det første tertialet i 2019.

Som følge av den vedtatte torg- og gatebruksplanen skal det gjennomføres et prøveprosjekt med Sommergate i Storgaten, fra Nygaten til Torvet. Planleggingen er godt i gang.

Miljø og klimaarbeid

Det rapporteres ikke spesielt på klima og miljø i denne tertialrapporten, slik kommunestyret har bedt om ved tertialrapportering, siden det parallelt legges fram nytt forslag til Klima og energiplan.

Byggesaksenheten

Enhetens arbeidsmengde avhenger av aktiviteten i byggenæringen i kommunen. Antallet innkomne saker og deres kompleksitet er med på å påvirke arbeidssituasjonen.

Enhetens personale teller syv av åtte årsverk. Dette skyldes overgang fra byggesak til annen stilling i sektoren for en av de ansatte. Nyansettelse er nær forestående.

I løpet av tertialet har enhetsleder kommet tilbake fra permisjon

De ansatte jobber kontinuerlig, både individuelt og samlet, for å sikre at oppgavene blir gjennomført med den kvalitet og effektivitet som kreves. Kontinuerlig forbedringsprosjekt har satt fokus på stadige forbedringer og effektivisering av saksbehandlingen.

Avvik i økonomisk situasjon så langt synes å ligge i samsvar med selvkostprinsippet. Det er per 1. tertial økende mengde innkomne saker, noe som stemmer med tidligere tendenser for denne årstiden.

Arbeidet med matrikkelføring av i B-delen er med virkning fra 1.1.2019 overført til kommunens oppmålingsavdeling. Arbeidet er estimert til ca. 0,5 årsverk, som finansieres av byggesaksenheten. Det er ventelig at dette vil kunne oppnås innen dagens gebyrnivå.

Sykefraværet i enheten ligger på et nivå som må anses å kunne indikere høy trivsel og motiverte medarbeidere på enheten.

Oppmålingsenheten

Enheten går nå i pluss. Det som er over budsjett forklares med forsinket fakturering av saker fra i fjor, som nå er ferdigstilt og fakturert.

Endringene og oppgraderingene av oppmålingsenheten nærmer seg ferdig, og det blir mer normal drift.

Oppmålingsenheten har påtatt seg føring av matrikkelens bygningsdel. Dette har tidligere ligget hos byggesaksenheten. Oppmålingsenheten får overført penger fra byggesaksenheten for å ta den daglige driften av dette.

Plan-, miljø- og landbruksenheten

Det er for tiden høy aktivitet i enheten innenfor alle fagområder. Enheten opplever stor pågang av private reguleringsplaner til behandling. Den er også et stort trykk på flere overordnede planer. Her nevnes blant annet revisjon av kommuneplanens arealdel og det interkommunale plansamarbeid som er etablert for E18. Spesielt det siste har tatt mer ressurser enn det vi opprinnelig hadde sett for oss. Vi tror imidlertid at dette er fornuftig ressursbruk selv om det har utsatt andre prosesser (f.eks. kommunedelplan for sentrum). På planavdelingen er det en vakant stilling som arealplanlegger. Det er besluttet at stillingen skal stå vakant resten av året for å dekke inn noe av den ventede merkostnaden sektoren/kommunen har på strømutfgifter i år. Den vakante stillingen, samtidig med høyt aktivitet, setter enhetens kapasitet under press. Det kan føre til noe økt behandlingstid og økt responstid på henvendelser.

Brann- og feiertjenesten

Det vil hele tiden være naturlige svingninger i antall utrykninger og oppdrag. Trenden lokalt er den samme som nasjonalt at brannvesenet rykker ut til færre branner, men flere hjelpeoppdrag til helse og ambulansetjenesten.

Enheten har et merforbruk på kr 225 000, og dette har sammenheng med innkjøp av nødvendig materiell før skogbrannsesongen. Erfaringen fra i fjor var blant annet at en trenger egnet fottøy ved langvarig innsats i skogbrann. Det har også vært kjøpt noe slokkeutstyr og små pumper. Arbeidet med å avvikle lokalt mottak av alarmer på brannstasjonen har startet, og overføringer til 110-sentralen på Stoa er kommet godt i gang.

Brannvesenet i Grimstad, som brannvesen ellers i Norge, kjører ut på et høyt antall automatiske brannalarmer. Flesteparten av disse er imidlertid unødige, og kunne i mange tilfeller vært unngått. Det er satt inn tiltak i form av gebyr og veiledning opp mot kunde for å redusere unødige utrykninger.

Kommunaltekniske tjenester

Lønn er tilnærmet i balanse med et mindreforbruk på kr. 286 000.

Andre utgifter har et merforbruk på kr. 4 794 000, som i hovedsak skyldes kr. 2 mill. i merverdiavgift med rett til momskompensasjon som ikke er budsjettet, og ca. kr. 2 mill. til sikringsarbeider på Inntjoreveien. Det er også ført utgifter som skal belastes fond.

Driftsinntekter har merinntekter på kr. 4 326 000. Årsaken til dette er kr. 2 mill. i momskompensasjon som ikke er budsjettet. I tillegg er det kr. ført kr. 1.1 mill. fra fond og kr. 1,2 mill. i økte inntekter fordelt på enkelte ansvarsområder. Noe av dette skyldes også periodisering.

Totalt er regnskapet tilnærmet i balanse med et merforbruk på kr. 182 000.

Fraværet er på 8,8 %, hvorav storparten er langtidsfravær.

I forbindelse med avslutning av regnskapet for 2017 ble det bevilget kr. 6 mill. til utbedring av veier på Rønnes, Killegårdsveien, samt to strekninger på Inntjoreveien. Alle disse strekningene er ferdig utbedret, med unntak av en strekning på Inntjoreveien hvor det mangler asfalt.

Gjennom vinteren er det utført rassiktingsarbeider på en ca. 800 m lang strekning på Inntjoreveien langs Reddalsvannet. Alle arbeider med sikring forventes å være ferdig i løpet av mai måned. Totale kostnader vil beløpe seg til mellom kr. 2,5 og 3,0 mill., hvorav ca. kr. 0,45 mill. ble belastet 2018-budsjettet. Kostnadene for 2019 er belastet drift/vedlikehold av veier. Det er utarbeidet en sak til politisk behandling, hvor det foreslås å dekke kostnadene for rassikringen med resterende midler fra de kr. 6 mill. som ble bevilget til utbedring av veier.

Arbeider med ny Grefstadvei forventes å starte opp etter sommerferien. Det er inngått frivillige avtaler med grunneierne.

Når det gjelder flomlys på Levermyr, så kan ikke entreprenøren starte arbeidene før i november p.g.a. manglende kapasitet. Det sees på alternative løsninger. Det vil ikke bli flomlys til høstens kamper.

I Byhaven gjenstår i hovedsak servicebygget. Dette får nå en utforming som er akseptert av nærmeste nabo. Ny byggesøknad sendes inn og prosjektering av endringer på bygget kan starte opp.

Bygg- og eiendomstjenesten

Bygg og eiendomstjenesten har et budsjettmessig mindre merforbruk på lønn og merforbruket i tråd med korttidsfraværet der vi må ha inn vikarer. Bygg- og eiendomstjenesten ser også at merforbruket delvis skyldes en økende bruk av vaktordningen (24/7), mye av dette skyldes en økning av utrykninger til leiligheter uten bemanning med krevende brukere.

Bygg- og eiendomstjenesten har også et svært høyt merforbruk på driftsutgifter. Dette skyldes i hovedsak den varslede økningen på energipriser, som alene utgjør et avvik på 5,23 millioner til tross for en total reduksjon i energiforbruket i forhold til forbruket i samme periode i 2018.

Forskutteringen av festeavgiften for Prestegårdsskogen utgjør et merforbruk på 2,6 mill. disse vil bli fakturert høsten 2019, og vil derfor gå i balanse.

Tomgangsleien som skyldes omlegging av driften innen helse- og omsorgssektoren utgjør et underskudd på 0,5 mil. første tertial.

Driften av Grimstad svømmehall har gått bra i første tertial. Vi har gode besøkstall. Det tekniske anlegget i svømmehallen er gammelt, og dette medfører fortsatt korte driftsstanser og større vedlikeholdsutgifter enn ønskelig.

Vurderinger

Byggesaksenheten

Byggesaksenheten har mange dyktige medarbeidere som er opptatt av å jobbe med å øke kvaliteten og effektiviteten, samtidig som de leverer god service. Mengden av nye saker er stor og har vært økende denne perioden. Enheten kan ikke påvirke omfanget av nye saker som kommer inn for behandling. Det har vært et stort fokus på å korte ned saksbehandlingstiden og samtidig behandle innkomne saker raskt.

Med tanke på at enheten er liten med kun syv ansatte, er hovedfokuset å behandle innkomne saker. Enheten jobber med å forenkle saksbehandlingsprosesser for å frigjøre ressurser til mer ulovlighetsoppfølging, tilsyn og utviklingsarbeid.

Andre utfordringer som vi ser i enheten er tidsbruken for klagesaker og dispensasjonssaker. Enheten har et ønske om at klagesaker kan sendes direkte til Fylkesmannen, istedenfor veien innom teknisk utvalg. Dette vil effektivisere saksbehandlingsprosessen, samt redusere tidsbruken som medgår til klagesaker. I et lengre perspektiv vil antall dispensasjonssaker forhåpentligvis reduseres.

Oppmålingsenheten

Enheten er fremdeles i oppbyggingsfasen med en del opplæring. Oppmålingsenheten har engasjerte medarbeidere som passer godt sammen, og det er en god tone i enheten.

Årlig saksmengde på oppmåling kan variere. I 2018 var det færre saker enn de foregående år. Dette gjaldt også for nabokommunene Arendal og Froland. Om dette var en tilfeldighet for nevnte år eller det var begynnelsen på en trend vet vi ikke nå.

Plan-, miljø- og landbruksenheten

Enheten er i god drift og behandler et høyt antall saker i all hovedsak innenfor innenfor gitte frister. Med stor sakspågang og mye overordnet planarbeid, samtidig som vi har én vakant stilling på plan, er det utfordrende å disponere enhetens ressurser slik at alle saksområder får tilfredsstillende kapasitet.

Den store aktiviteten og de spennende oppgavene enheten har ansvar for gir gode muligheter for faglig utvikling og en givende arbeidsdag for den enkelte medarbeider.

Brann- og feiertjenesten

Enheten driver godt både innen det brannforebyggende arbeidet og med kompetanseoppbygging gjennom kurs og øvelser. Forebyggende avdeling har etablert tverrsektorielt samarbeid for å målrette innsatsen mot og ivareta brannsikkerheten hos risikoutsatte grupper.

Det er fortsatt et veldig lavt sykefravær på enheten, og det jobbes med å etablere fagansvar på det enkelte beredskapsområdet.

Driften så langt i år tilsier at en vil holde seg innenfor tildelte budsjettmidler. Det vil likevel være noe økonomisk usikkerhet rundt avviklingen av alarmmottaket og antall hendelser utover i neste tertial.

Kommunaltekniske tjenester

Dersom kostnader med sikring av Inntjoreveien må dekkes over ordinært drift/vedlikehold på vei, så vil det ikke bli reasfaltering av veier i 2019. Regnskapet vil imidlertid være i balanse ved årets slutt.

Alle prosjektene har ikke ønsket fremdrift. En av prosjektlederne sluttet 1. september 2018. Ny prosjektleder er ansatt og er for tiden under opplæring. Prosjektlederne har mange prosjekter, og noen av dem er spesielt krevende. Det brukes i stor grad konsulenter, men disse må også følges opp.

Bygg- og eiendomstjenesten

Bygg- og eiendomstjenesten har i løpet av første tertial innført kontinuerlig forbedring på hele enheten. Arbeidet så langt viser et stort engasjement blant de ansatte, og det er kommet inn mange forslag til forbedringer.

Bygg- og eiendomstjenesten har utfordringer med tomgangsleie i forbindelse med omleggingen i helsesektoren. Totalt er det behov for at budsjettet justeres med 1,0 mill.

Prisene på energi øker stadig, og det varsles fortsatt om økninger i tiden fremover. Bygg- og eiendomstjenesten vil derfor øke fokuset ytterligere på å redusere forbruket i den kommunale bygningsmassen. Kommunestyret bevilget midler til energibesparende tiltak samt utfasing av fossilt brensel, og begge disse tiltakene vil bidra til redusert energiforbruk. Bygg- og eiendomstjenesten planlegger større fokus på energioppfølging i årene som kommer. Dersom ikke strømprisene går vesentlig ned, kan merforbruket komme opp i 10 mill. i løpet av året.

Sektorens mål for budsjett 2019

Mål	Beskrivelse	Status
Unngå nye unge uføre	Planlegge og utvikle offentlige møteplasser med tanke på inkludering og mangfold. Byhaven er gjennomført etter prinsipper om inkludering og mangfold.	●
Prioritere tid og ressurser til å ivareta Grimstad kommunes interesser i arbeidet med det interkommunale plansamarbeidet av kommunedelplan for E18.	Dette gjelder alle fagområdene innenfor plan, miljø og landbruksenheten. Arbeidet med kommunedelplan for E18 er fulgt tett opp gjennom hele planprosessen.	●
Innføring av eByggesak	Digital byggesaksløsning for saksbehandlere. Pilotprosjekt er i oppstart og piloteringsperioden vil starte etter ferien.	●
Tilby gode oppmålingstjenester til kundene innenfor vedtatt budsjetttramme	Arbeide for at 2019 blir et normalt driftsår.	●
Brann og feiertjenesten skal arbeide for å fremme de forebyggende og beredskapsmessige oppgavene etter brannloven for å sikre en effektiv og sikker drift.	Vektlegge aktivitetene i det forebyggende arbeidet slik at de tilgjengelige ressursene blir brukt der de gjør størst nytte. Gjennomføre en beredskapsanalyse for å bli mest mulig tilpasset de oppgaver brannvesenet kan bli stilt overfor. Sørge for kontinuerlig evaluering av driften og grundig opplæring ved nyansettelser.	●
Øke innsatsen innenfor trafiksikkerhet i Grimstad kommune	Arbeide for å heve kompetansen og øke bevisstgjøringen om trafiksikkerhet internt og mot politisk ledelse.	●
Gjennomføring av kartlegging og prosjektering av energieffektivisering	Sett opp mot energimerkingen som er gjennomført og bevilget midler for energieffektivisering. Må det avklares hvilke tiltak som vil gi størst besparelser og gjennomføre prioriterte prosjekter. Dette må også sees i sammenheng med utfasing av fossilt brensel.	●
Jobbe aktivt med kontinuerlig forbedring i alle sektorens enheter.	Fortsette aktivt arbeidet som er igangsatt med kontinuerlig forbedring. De igangsatte prosesser inkluderes i arbeidet som pågår med Agenda Kaupang som prosessledere.	●

Fellesområdet

Økonomitall og personaldata

Beskrivelse	Regnskap 2018 April	Regnskap 2019 April	Budsjett 2019 April	Avvik April
Netto lønnsutgifter	3 213	3 672	4 766	1 094
Andre driftsutgifter	18 262	23 914	23 387	-526
Driftsinntekter	-337	-746	-1 443	-697
NETTO	21 139	26 839	26 710	-129

Måleindikator	Fravær per 1. tertial 2019	Fravær per 1. tertial 2018	Endring
Korttid	3,8%	6%	-2,2%
Langtid	7,8%	6,5%	1,4%
Sum fravær	11,6%	12,4%	-0,8%

Måleindikator	1.1	30.4
Faste årsverk		
Midlertidige årsverk	19,2	19
Sum årsverk	19,2	19
Budsjetterte årsverk		

Innledning

Fellesområdet inneholder områder og poster som er felles for hele kommunen, og som ikke klart kan henføres til noen spesiell sektor eller tjenesteenhet. I Grimstad kommune gjelder dette eksempelvis; KS-kontingenter, personalforsikringspremier, felles IKT-kostnader (IKT Agder), regnskap-, lønn- og arkivtjenester (AKST), politikere, interkommunalt samarbeid for revisjon og kontrollutvalg, og læringer.

Vurderinger

Fellesområdet: Har et mindreforbruk på kr. 209 000. Samlet sett forventes det for 2019 at fellesområdet vil gå i balanse ved årets slutt.

Politikere: Har et mindreforbruk på kr. 481 000. Det forventes balanse ved årets slutt.

Felles IKT: I realiteten er dette i all hovedsak kommunens kostnader av driften ved IKT Agder. Per 1. tertial er det et periodisert merforbruk på kr. 1 684 000. Det forventes at det vil være noe merforbruk året totalt.

Kontrollutvalget: Det er et mindreforbruk på kr. 30 000.

Læringer: Per 1. tertial er det et mindreforbruk på kr. 836 000. Det forventes et mindreforbruk i budsjettet totalt for året.

Oppsummert har hele kommunens fellesområde et merforbruk på kr. 129 000 per 1. tertial. Det forventes likevel tilnærmet balanse ved årets slutt. Dette forutsetter imidlertid at enkelte poster blir budsjettregulert, det vises til rådmannens forslag om budsjettreguleringer.

Kirke og trossamfunn

Økonomitall

Beskrivelse	Regnskap 2018 April	Regnskap 2019 April	Budsjett 2019 April	Avvik April
Netto lønnsutgifter	0	0	0	0
Andre driftsutgifter	7 920	8 292	8 292	0
Driftsinntekter	0	0	0	0
NETTO	7 920	8 292	8 292	0

Innledning

Området kirke og trossamfunn består av de driftstilskuddene som gis til Grimstad kirkelige fellesråd (Den norske kirke) og de tilskudd som gis til andre trossamfunn. Andre trossamfunn har etter gjeldende lovverk krav på samme tilskudd per medlem, som det Den norske kirke mottar per medlem. I 2018 var tilskuddet pr. medlem kr. 954,- Tilskudd til kirkegårder, gravlunder og krematorier skal ikke være med i grunnlaget for tilskuddsberegning pr. medlem.

Resultat og aktivitet

Kommunestyret har for 2019 bevilget totalt kr. 16,584 mill. i driftstilskudd til Den norske kirke. Per 1. tertial er 1/2 deler av beløpet utbetalt (kr. 8,292 mill.). Årsbudsjettet er periodisert med 1/4 del til utbetaling i starten av hvert kvartal. Det er derfor ikke avvik i forhold til budsjett. Når det gjelder andre trossamfunn, så er dette budsjettet med kr. 3,165 mill. for hele året. Dette er i realiteten en anslagspost. Hvor mye som blir utbetalt vil være avhengig av satsen per medlem og antall medlemmer i de ulike trossamfunnene. Det er staten v/Brønnøysundregistrene som registrerer og godkjenner medlemslistene fra trossamfunnene. Oversiktene med antall medlemmer sendes deretter til kommunene, slik at kommunene bruker disse for videre utbetaling av kommunalt tilskudd. Listene fra staten for 2019 kommer på høsten, hvor også budsjettposten for dette er periodisert. Totalt for området kirke og trossamfunn er det derfor ikke avvik per 1. tertial.

Finansområdet

Økonomitall

Beskrivelse	Regnskap 2018 April	Regnskap 2019 April	Budsjett 2019 April	Avvik April
Netto lønnsutgifter	0	14 638	14 638	0
Andre driftsutgifter	84 621	94 846	104 745	9 899
Driftsinntekter	-538 264	-543 388	-549 688	-6 300
NETTO	-453 643	-433 904	-430 304	3 599

Innledning

Kommunens finansområde består i hovedsak av frie inntekter (skatt, rammetilskudd og inntektsutjevning skatt), netto finanskostnader (renteutgifter, renteinntekter, kompensasjonstilskudd fra Husbanken til tidligere investeringer innen skole, sykehjemsplasser, omsorgsboliger og kirkebygg, avdrag og utbytte fra Agder Energi), eiendomsskatt, pensjons-/lønnskostnader, og til sist enkelte mindre poster som bankgebyrer osv. I tillegg sluttregnskapsføres kommunens samlede årsresultat på finansområdet.

Resultat og aktivitet

Grimstad kommune har for perioden januar til og med april 2019 en skatteinngang (inntektsskatt og formueskatt for personer) på kr. 193,3 mill. Dette utgjør kr. 8 314 pr. innbygger (innbyggertallet er 23 246 per 1. januar 2019). Skatteinngangen i Grimstad er 88,0 % av landsgjennomsnittet for kommunene for samme periode. I revidert nasjonalbudsjett nå i mai er skatteveksten fra 2018 for alle landets kommuner anslått til 1,2 %. Dette er likevel bare anslag fra regjeringen, skatteinngangen for 1. tertial viser en skattevekst på 4,4 % for alle kommunene samlet målt mot samme periode i 2018.

I henhold til periodisert budsjett for de frie inntektene (skatt, rammetilskudd og inntektsutjevning skatt) har Grimstad noe merinntekter etter 1. tertial. Årsaken til dette er inntektsutjevningen av skatt mellom landets kommuner. Skatteinngangen i Grimstad ligger isolert sett kr. 9,7 mill. etter budsjett (underskudd). Det er spesielt viktig at den faktiske skatteinngangen for kommunene i landet (+4,4 %) fortsatt ligger vesentlig over revidert nasjonalbudsjett (+1,2 %). Dette har stor betydning for omfordelingen av skatteinntekter mellom landets kommuner (systemet med inntektsutjevning).

Vurderinger

Det er spesielt utviklingen i skatteinngangen både i Grimstad og i landet som har betydning for resultatet innenfor finansområdet. I 2017 var skatteinngangen i Grimstad 103,3 % av landsgjennomsnittet. I 2018 var dette sunket til 90,2 %, mens det hittil i år (1. tertial 2019) utgjør 88,0 %. For 2019 er det budsjettet med 94,0 %. Rådmannen vurderer det slik at skattebudsjettet allerede nå bør justeres ned for året (fra kr. 667,7 til 630,0 mill.). Med den gode skatteveksten i resten av landet vil nesten alt kompenseres via inntektsutjevningen. Denne foreslås budsjettregulert opp fra kr. 19,9 mill. til kr. 56,0 mill.

Annenhver måned er "skattetunge" måneder. Skatteinngangen i mai og juli både i Grimstad og nasjonalt vil derfor være viktige fram mot 2. tertialrapportering. Det er grunn til å tro at skattebudsjettet i Grimstad kan bli foreslått ytterligere redusert. Usikkerhetsmomentet ligger i nasjonal skatteinngang og dermed inntektsutjevningen resten av året.

Med unntak av utviklingen av de frie inntektene resten av året, så vurderer rådmannen det slik at det er få usikkerhetsmomenter for de andre områdene/budsjettpostene på finansområdet.

